

UŽSAKOVAS:

KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

Klaipėdos pilies ir bastionų komplekso atkūrimo ir
pritaikymo visuomeninėms reikmėms
architektūriniai priešprojektiniai pasiūlymai (galimybių analizė)

PROJEKTUOTOJAS: UP ARCHITEKTAI, UAB
k. 110784562

UŽSAKOVAS: Klaipėdos miesto savivaldybės administracija, k. 188710823
Liepų g. 11, 92138 Klaipėda

PAVADINIMAS: Klaipėdos pilies ir bastionų komplekso atkūrimo ir
pritaikymo visuomeninėms reikmėms
architektūriniai priešprojektiniai pasiūlymai
(galimybių analizė)

NUMERIS: 2026-03-16 / PPP-01

DIREKTORĖ: Snieguolė STRIPINIENĖ

PV, ARCHITEKTĖ: Snieguolė STRIPINIENĖ
kv. atestato Nr. A 473
NKP kv. atestato Nr. 0665

ARCHITEKTĖ: Algirdas STRIPINIS
kv. atestato Nr. A 1872

ARCHITEKTAS: Gintautas DATKŪNAS
kv. atestato Nr. A 1891
NKP kv. atestato Nr. 0656

ESAMA PADĖTIS

1. Įvadas

Pilies teritorijos vaizdas iš viršaus (fotonuotrauka iš KMSA puslapio klaipeda.lt)

Klaipėdos pilies ir bastionų kompleksas yra vienas svarbiausių viso Pajūrio regiono kultūros paveldo objektų. Klaipėdos pilies teritorija vertinama kaip išskirtinė nacionalinė vertybė, turinti architektūrinę, urbanistinę, istorinę vertę bei teikianti savitumą Klaipėdos senamiesčiui.

Istorinės pilies atkūrimas – ilgalaikis strateginis miesto tikslas. Siekiama regeneruoti šį istorinį objektą, atkuriant neišlikusius sistemos elementus ir pilies tūrius, pritaikant juos šiuolaikinio miesto ir visuomenės poreikiams.

O	2026 06	Priešprojektiniai pasiūlymai		
Laida	Data	Priežastis		
				Klaipėdos pilies ir bastionų komplekso atkūrimo ir pritaikymo visuomeninėms reikmėms architektūriniai priešprojektiniai pasiūlymai (galimybių analizė)
Kv. dok. Nr.				
A 473 NKP 0665	PV, Arch.	S. Stripinienė		Laida
A 1872	Arch.	A. Stripinis		O
A 1891 NKP 0656	Arch.	G. Datkūnas		
Kalba	Užsakovas:			Lapas
LT	Klaipėdos miesto savivaldybės administracija		2026-03-16/PPP-01/AR	Lapų
				1
				39

2. Teritorijos apžvalga

Klaipėdos pilies ir bastionų kompleksas yra Klaipėdos senamiesčio (unikalus KVR kodas 16075 (buv. U17), Klaipėdos piliavietės (unikalus KVR kodas 10303, reg. Nr. A1703P) teritorijoje.

Klaipėdos pilies ir bastionų kompleksas yra kultūros paminklas (unikalus KVR kodas 848, reg. Nr. G136KP), kurio sudėtinės dalys:

- pilies rūmų liekanos (unikalus KVR kodas 10458, reg. Nr. G136K1P);
- princo Fridricho bastionas su poterna (unikalus KVR kodas 23532, reg. Nr. G136K2P);
- princo Karlo bastionas su poterna (unikalus KVR kodas 23533, reg. Nr. G136K3P);
- fosos liekanos (unikalus KVR kodas 23534, reg. Nr. G136K4).

Klaipėdos pilies ir bastionų komplekso apsaugos tikslas – saugoti viešam pažinimui ir naudojimui.

Klaipėdos piliavietės (unikalus KVR kodas 10303, reg. Nr. A 1703P) apsaugos tikslas – saugoti moksliniam pažinimui.

Komplekso teritorijoje stovi pastatas Pilies g. 4, kuris yra kultūros paveldo objektas – buvęs irklavimo klubas (unikalus KVR kodas 21216).

Klaipėdos pilies ir bastionų kompleksas apima teritoriją, kurią patikėjimo teise valdo Klaipėdos miesto savivaldybė.

Šiuo metu komplekso teritorijoje yra:

- rytinės, šiaurinės ir vakarinės fosos liekanos, atkurta likusi rytinės fosos dalis;
- restauruotas princo Fridricho (šiaurės rytų) bastionas su poterna – veikia MLIM muziejus;
- restauruotas princo Karlo (šiaurės vakarų) bastionas su poterna – veikia MLIM muziejus;
- atkurtas istorinis šiaurinės kurtinos tūris, po ją įrengiant MLIM muziejaus patalpas;
- XIVa. – XVI a. pilies pastatų mūrų ir grindinių liekanos;
- XVII a. atraminių sienučių ir grindinių liekanos;
- apsauginė medinių konstrukcijų stoginė virš pilies mūrų ir grindinių atodangų;
- atkurtas istorinis rytinės kurtinos tūris, po ją įrengiant edukacinę/konferencijų salę, MLIM muziejaus ekspozicijai pritaikytas buvęs požeminis Antrojo pasaulinio karo laikų kuro sandėlis;
- Antrojo pasaulinio karo laikų 23 m skersmens gelžbetoninė pabūklo platforma;
- atkurtas istorinis didžiojo pilies bokšto tūris, vidinę erdvę pritaikant MLIM ekspozicijų turizmo ir miesto apžvalgos galimybei.

2010 m. buvo atlikti teritorijoje esančių Antrojo pasaulinio karo objektų istoriniai tyrimai ir paveldosauginis vertinimas. Remiantis Klaipėdos miesto nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos 2010-08-16 posėdžio protokolu teritorijoje esančius Antrojo pasaulinio karo objektus, įvertinus prioritetus, netikslinga siūlyti į nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą. Tačiau objektai yra istoriniu požiūriu vertinami kaip reti ir įdomūs eksponatai. Tvarkant teritoriją siūlomi saugoti ir esant galimybei eksponuoti (prioritetą skiriant pilies su kitais fortifikaciniais statiniais atkūrimui) šie objektai:

- Antrojo pasaulinio karo laivų kuro sandėlis;
- Antrojo pasaulinio karo gelžbetoninė 23 m. skersmens pabūklo platforma.

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapų	Laida
	2	39	0

3. Atliktų tyrimų apžvalga

Klaipėdos pilies ir bastionų komplekso bei teritorijos tyrimai vykdomi nuo 1968 m. Pirmieji archeologiniai kasinėjimai pradėti 1968 m. (MA Istorijos instituto ekspedicija, vadovas – habil. dr. A. Tautavičius), istorinės apžvalgos pasirodė 1970 m. Archeologiniai tyrimai gana nuosekliai tęsėsi ir tarybiniais metais, kai pilies teritorijoje veikė Baltijos laivų remonto įmonė. Nuo 1975 iki 1981 m. su pertraukomis piliavietė buvo kasinėta tuometinio Paminklų konservavimo instituto Klaipėdos skyriaus archeologų. Nuo 1993 m. tyrimo darbus Klaipėdos piliavietėje vėl atnaujino Klaipėdos universiteto Vakarų Lietuvos ir Prūsijos istorijos centras, kaip ir 1975-1981 m. tyrimams vadovavo Vl. Žulkus.

Jau tarybiniais metais buvo parengta dokumentacija ir piliavietei, kaip kultūros paveldo objektui, suteikta teisinė apsauga: Klaipėdos pilies ir bastionų kompleksas (piliavietė) įrašytas į paminklų sąrašą:

- 1963 01 21 LTSR MT nutarimu Nr.46 - AtR90;
- 1969 07 15 LTSR MT nutarimu Nr. 294 - IR125b,c;
- 1972 07 28 AR14;
- 1997 12 31 KVAD įsakymu Nr.380 – G136K;
- 1998 05 19 LR vyriausybės nutarimu Nr. 612.

Dėl suprantamų priežasčių patekimas į gamyklos teritoriją ar atskirus jos statinius tarybiniais metais buvo labai ribojamas, todėl pilies mūro liekanų ar bastionų poternų apmatavimai, architektūriniai tyrimai ir restauravimo darbai buvo minimalūs. Iki 1990 m. buvo ištirtos pilies Didžiojo bokšto liekanos, atkurtas pirmas Didžiojo bokšto aukštas. 1995 – 2000 m. buvo išsamiai tyrinėjamos pilies mūrų liekanos, princo Fridricho bastiono poterna, rytinės kurtinos liekanos bei po ja esantis kuro sandėlis, parengta restauravimo ir pritaikymo projektinė dokumentacija. 1999 – 2002 m. tyrinėta princo Karlo bastiono poterna ir kazematai, parengti restauravimo ir pritaikymo techniniai projektai. Didžiąją dalį šių darbų atliko architektas V. Šliogeris. Nustatant minėtų bastionų išorinį profilį ir kontūrą, V. Šliogeris vadovavosi atliktų tyrimų duomenimis, išlikusiais Europoje fortifikaciniais analogais bei jo rinkta ir analizuota istorine kartografinė medžiaga. Restauravus poternas, 2002 m. jose įrengtas Klaipėdos Pilies muziejus.

V. Šliogeris grafiškai nustatė ir neišlikusių rytinės, pietinės ir vakarinės kurtinų, pietrytinio ir pietvakarinio bastionų kontūrus. Šiais duomenimis buvo vadovaujama, rengiant *Teritorijos tarp AB Klaipėdos jūrų krovinių kompanijos „Klasco“, Pilies g., AB „Baltijos laivų statykla“ ir uosto akvatorijos detaliojo planą*, patvirtintą 2002-02-14, bei rengiant *Klaipėdos pilies ir bastionų komplekso teritorijos apsaugos zonų ribų planą* ir *Klaipėdos pilies ir bastionų komplekso paveldotvarkos projektą* (abu patvirtinti 2008 m.).

2009 m. vykdytų archeologinių tyrinėjimų metu, atradus medinių polių liekanas, išaiškėjo, kad grafiškai nustatytas neišlikusio pietrytinio bastiono kontūras yra netikslus. Po šių tyrimų kontūras buvo patikslintas.

2009 m. – 2019 m. buvo tęsiami pilies teritorijos tyrinėjimai. Atlikti šie tyrimai:

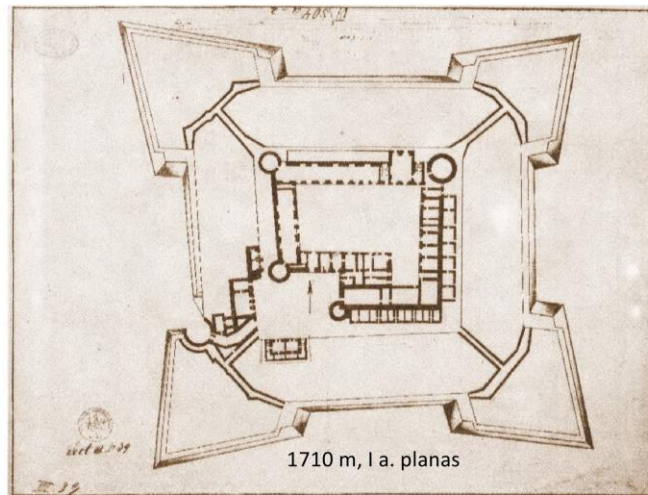
- archeologiniai tyrimai, nustatant tikslų pietinės kurtinos bei pietryčių ir pietvakarių bastionų XVII a. – XVIII a. išorinį kontūrą; atkuriamų rytinės ir šiaurinės kurtinų išorinį ir vidinį kontūrą, atlikti didžiojo bokšto pamatų tyrimai;
- istoriniai – urbanistiniai tyrimai;
- trijų dimensijų skenavimo / matavimo darbai, sudarant skaitmeninį piliavietės teritorijos ir pilies mūro liekanų 3D (erdvinį) modelį;
- geodeziniai matavimai, fiksuojant archeologines atodangas šiaurinėje teritorijos dalyje;
- geologiniai tyrimai;
- Antrojo pasaulinio karo objektų, esančių piliavietėje ir jos aplinkoje, istoriniai tyrimai;
- Antrojo pasaulinio karo objektų, esančių piliavietėje ir jos aplinkoje, paveldosauginis vertinimas;
- papildomai atlikti Klaipėdos pilies archeologinių mūro atodangų tyrimai, kuriuos atliko Kultūros paveldo centro Detaliųjų tyrimų poskyrio specialistai.

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapu	Laida
	3	39	0

4. Archeologiniai tyrimai Klaipėdos pilies teritorijoje. Atliktų darbų apžvalga

Vykdam bet kokius žemės kasimo darbus, yra privalomi archeologiniai tyrimai, kurių pobūdį ir apimtį nustato atestuoti specialistai.

Žemiau skyriuje pateikiamo teksto ir iliustracijos autoriai - Gintautas Zabiela, Rokas Kraniauskas, 2026-06-08.

- Ankstesni archeologiniai tyrimai
- I etapas **Bastionai**, planuojami tyrimai (2850 m²)
- II etapas **Fosos krantas**, planuojami tyrimai (960 m²)
- III etapas **P Korpusas**, planuojami tyrimai (1600 m²)
- IV etapas **P V Korpusai**, planuojami tyrimai (1800 m²)
- V etapas, statybinė dalis, pagal poreikį tiriamos išorinės erdvės

Atlikti ir planuojami archeologiniai tyrimai

Klaipėdos piliavietėje archeologiniai tyrimai pradėti 1968 m., jiems vadovavo Adolfas Tautavičius. Nuo 1975 m. piliavietę sistemingai tyrinėjo Vladas Žulkus. Intensyviausi archeologiniai darbai vyko 1975–1981 m., 1994–2000 m. ir 2009–2019 m. laikotarpiais, daugiausia koncentruojantis į mūrinės pilies šiaurinę dalį ir su ja susijusias viduramžių kultūrinių sluoksnių liekanas, vėliau išorinius įtvirtinimus rytinėje ir šiaurinėje dalyse.

Pagal iki 2026 m. atliktų tyrimų pobūdį juos galima skirti į kelias pagrindines grupes: 1) tyrimai mūrinės pilies šiaurinės dalies vietoje, 2) tyrimai šiaurinės kurtinos vietoje, 3) tyrimai likusioje piliavietės dalyje, 4) tyrimai bastionų paviršiuje ir pakraščiuose, 5) tyrimai poternose, 6) tyrimai rytiniame griovyje 7) tyrimai rytinėje kurtinoje 8) tyrimai šiaurinėje kurtinoje. Dabartiniam piliavietės regeneracijos etapui svarbiausi yra mūrinės pilies šiaurinės dalies, šiaurinės kurtinos, rytinės kurtinos ir pietinių bastioninių įtvirtinimų tyrimų duomenys.

Šiaurinės kurtinos vietoje archeologiniai tyrimai iki 2010 m. vykdyti 1968, 1975, 1976, 1978 ir 1999 m. Iš viso čia ištirtas apie 280,4 m² plotas. Daugumoje vietų aptikus medinius grindinius arba medinių statinių liekanas tyrimai giliau netęsti, todėl įžemis pasiektas tik paskirose vietose. 1968 m. į šiaurę nuo tuomet dar matomos apvalios betoninės aikštelės ištirtas 12 m² dydžio šurfas 5. Jame 3 m gylyje rastas pilkšvas suplautas sluoksnis, virš kurio slūgsojo supiltiniai ir suardyti sluoksniai. 1975 m. padarytas išlikusios kurtinos rytinės dalies vakarinio šlaito pjūvis – perkasa 4, kurios plotas buvo 60 m². Joje apie Habs 4,45 m lygyje aptikta 3,2x2,6 m dydžio krosnis, mūryta iš plytų. Krosnies sienos buvo apie 65 cm storio, išlikusios iki 1 m aukščio. 1976 m. šalia šios krosnies ištirtas plotas 2, 49,5 m² dydžio. Jame Habs 4,2–4,4 m lygyje aptiktas viduramžių kultūrinis sluoksnis. Plote 2a, 6,4 m² dydžio, baigta atkasti minėta krosnis. 1978 m. tyrinėti plotai 3 ir 5, atitinkamai 31 m² ir 41,5 m² dydžio. Juose aptiktas

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapu	Laida
	4	39	0

viduramžių kultūrinis sluoksnis su dviejų medinių pastatų liekanomis. 1999 m. nukastos kurtinos dalies vakarinėje pusėje tirtas plotas 9, 80 m² dydžio. Habs 3 m lygyje čia aptikta daugiausia iš akmenų mūryta 1,8 m pločio ir 2,2 m aukščio akmeninė siena, leidusi nustatyti šiaurinės kurtinos plotį.

Šiaurinėje piliavietės dalyje dabar po gaubtu eksponuojami mūrai pirmą kartą pradėti atidenginti 1968 m. Tais metais tirti plotai 1 ir 2, atitinkamai 100 m² ir 147 m² dydžio, taip pat šurfai 1 ir 2 po 9 m², šurfas 3 – 15 m² ir šurfas 4 – 45 m². 1975 m. tirti keli plotai ir perkastos: perkastos 2, 3, 5, 9, 12, 13, 16, taip pat plotas 1, sudarytas iš perkasų 10, 11, 15 ir 17. Šių tyrimų metu atkasta koplyčios vieta. 1977 m. tyrinėti keli plotai šiaurinėje pilies dalyje, tarp jų 9 m², 38,5 m², 169 m² ir 62 m² dydžio plotai. 1978 m. tirti 66 m², 32 m² ir 16,5 m² dydžio plotai bei du smulkūs ploteliai didžiojo bokšto vietoje, bendro 8 m² ploto. 1979 m. atkastas didysis bokštas, ištiriant 373 m² ir 27 m² dydžio plotus. 1980 m. tęsti bokšto aplinkos tyrimai, ištirtas 150 m² plotas. 1981 m. tirti 186 m² ir 60 m² dydžio plotai bei dvi po 12 m² dydžio tranšėjos. Tais metais nustatytas šiaurinio korpuso grindų aukštis – Habs 3,4 m.

1996–1999 m. tyrinėta šiaurinės pilies dalies mūrų vakarinė pusė. 1996 m. tirti plotai 5 ir 6, atitinkamai 315 m² ir 41 m² dydžio, 1997 m. – plotas 7, 150 m² dydžio. 1998 m. tęstas 1997 m. plotas 7, ištirtas 600 m² plotas. Habs 2,7 m gylyje atidengta 23 m skersmens betoninė aikštelė su keturkampiu 7x5 m dydžio atsikišimu pietiniame gale. 1999 m. tirti plotai 7 ir 8, atitinkamai 88 m² ir 707 m² dydžio. Plote 8 išskirti 7 horizontai. Viršutiniai 4 horizontai buvo susiję su pylimo sluoksniais, apatiniai 3 – su viduramžių kultūriniu sluoksniu. 5 horizontas – medinis grindinys Habs 1 m lygyje – dendrochronologiškai datuotas 1377 m. 6 horizontas taip pat buvo medinis grindinys, tačiau nedatuotas, o 7 horizontas – akmenų grindinys, stratigrafiškai datuotas XIII–XIV a. Taigi 1968, 1975, 1977–1981 ir 1996–1999 m. šiaurinėje mūrinės pilies dalyje ištirtas bendras apie 2734 m² plotas. Įžemis pasiektas tik paskirose vietose, nes tyrimus riboja atidengti mūrai, mediniai grindiniai, medinių statinių liekanos ir betoninės XX a. konstrukcijos.

Likusioje piliavietės dalyje iki 2009 m. vyko tik epizodiniai tyrimai. 1971 m. buvo atkasta dalis vakarinio bokšto kampo. 1975 m. rytinės kurtinos vakariniame krašte kasta perkasa 14, 5,5 m² dydžio, tačiau atraminės sienos joje nerasta.

2009 m. tyrimai buvo pirmieji platesni darbai pietinėje piliavietės dalyje. Jų metu aptikta konventinės pilies pietinė siena, bastioninės pilies pietrytinio bastiono poternos ir pietinės kurtinos pylimo liekanos, vartų bokšto fragmentas ir įvažiavimo kiemo grindinys. Bendras tyrinėtas plotas siekė 310,2 m². Nustatyta, kad piliavietėje išlikę stori kultūriniai sluoksniai, kuriuos viršuje dengia 0,35 m storio XX a. sluoksnis virš konventinės pilies sienos ir iki 2 m storio sluoksniai pietrytinio bastiono vietoje. Šiuose XX a. suformuotuose arba permaišytuose sluoksniuose aptikta XIII–XVIII a. piliavietės laikotarpio radinių. Piliavietės laikotarpio sluoksniai daug kur yra supiltiniai arba niveliaciniai, su įvairiais archeologiniais radiniais ir statybos liekanomis. Jų storis siekia iki 3 m ir daugiau, o apatinė dalis daugelyje vietų yra žemiau dabartinio jūros lygio ir užlieta vandeniu, todėl be specialios technikos jų tirti neįmanoma.

Pagal 2009 m. tyrimų duomenis pietinės kurtinos plotis siekė apie 40 m, nors tyrinėtoje vietoje jos kraštai buvo suardyti, todėl tikslaus pločio nustatyti nepavyko. Pietrytinio bastiono poternos kaklelio plytų mūro siena aptikta 2,8 m gylyje nuo dabartinio paviršiaus. Jos išlikęs aukštis nuo plytinių poternos grindų buvo 0,4 m, plotis – 2,7 m. Tyrinėtoje vietoje fiksuotas šios sienos remontas, siejamas su XIX a. poternų pritaikymu sandėliams. Konventinės pilies pietinė siena, mūryta iš akmenų ir plytų, aptikta vos 0,35 m gylyje nuo dabartinio paviršiaus. Jos aukštis nuo pamatų apačios siekė 2,7 m, storis – 2,8 m. Pamatas į žemį įgilintas tik apie 1,5 m, todėl siena buvo skilusi skersai. Sienos aplinkoje įvairiuose gyliuose aptikta originalių pilies liekanų: akmeninių grindinių, pertvarinių ar papildomų sienelių ir rūsių liekanų į šiaurę nuo jos. Rytinės kurtinos vidinės atraminės sienelės 2009 m. tyrinėtoje vietoje, maždaug ties kurtinos viduriu, nerasta.

2010 m. liepos–gruodžio mėnesiais Klaipėdos piliavietėje vykdyti tyrimai buvo skirti natūroje lokalizuoti pilies pietinės dalies bastioninių įtvirtinimų liekanas ir surinkti duomenų apie šiaurinės bei rytinės kurtinų kultūrinius sluoksnius ir jose buvusį užstatymą. Tyrimai vykdyti plotuose 1–5, 7 ir 8, bendras ištirtas plotas siekė 572 m². Darbus sunkino XX a. II pusės balastiniai sluoksniai, betoniniai pamatai, požeminės komunikacijos ir aukštas gruntinis vanduo. Dalis įtvirtinimų liekanų buvo jūros lygyje arba žemiau jo, todėl tyrimų metu nuolat siurbtas vanduo, o vietomis dėl plaukiančio smėlio įžemio pasiekti nepavyko.

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapų	Laida
	5	39	0

Pietinių piliavietės ribų paieškai tirti plotai 1, 2, 4, 7 ir 8. Plote 7, 60 m² dydžio, apie 3 m gylyje nuo dabartinio paviršiaus, Habs 0 – -0,20 m, aptikta 16 pietrytinio bastiono pietinio krašto medinių polių, palei juos gulėjusi lenta ir bastiono šlaito apačią tvirtinę akmenys. XX a. iš nukasto bastiono performuotame kultūriniame sluoksnyje rasta XVII–XX a. radinių. Plote 8, 39 m² dydžio, nustatyta, kad pilies griovys užpiltas iki 4,5 m storio XX a. sluoksniu su XVIII–XX a. radiniais. Kurtinos krašto polių pastato viduje neaptikta; jie turėtų būti kiek į šiaurę nuo jo, po veikiančiomis požeminėmis komunikacijomis.

Kadangi pietinės kurtinos polių tiesiogiai atkasti nebuvo galima, 4 m į vakarus nuo ploto 7 ištirtas plotas 4, 24 m² dydžio. Jame 3 m gylyje, Habs -0,05 – -0,12 m, aptikti 4 pietrytinio bastiono vakarinio kaklelio mediniai poliai, bastiono krašte augusio medžio keltas ir iš vidinės polių pusės padėta lenta. Polius dengusiam XX a. sluoksnyje rasta gyvulių kaulų ir XVII–XIX a. keramikos. Bastiono kaklelyje, Habs -0,10 – -0,37 m, atkasti 4 nulaužti 5–6 cm skersmens, iki 76 cm ilgio kuolai, sukalti statmenai buvusiam bastiono šlaitui; jie interpretuoti kaip užtvara nuo puolančių pėstininkų.

Pietvakarinio bastiono pietinio krašto paieškai ištirtas plotas 1, 80 m² dydžio. 2,7 m gylyje, Habs 0,12–0,24 m, aptikta 13 medinių polių, palei juos gulėjusi lenta ir gerai išlikęs bastiono šlaito apačią tvirtinęs akmenų krovynys. Akmenys buvo sukrauti 4 eilėmis, sudariusiomis laiptuotą bastiono apatinės dalies šlaito sutvirtinimą: apatiniame laipte dėti iki 40 cm, antrame – iki 44 cm, trečiame – iki 35 cm, ketvirtame – iki 25 cm skersmens akmenys. Jų viršutinės altitudės atitinkamai svyravo nuo Habs 0,02–0,26 m iki Habs 1,02–1,09 m. Plote taip pat aptikti Antrojo pasaulinio karo statinio betoniniai pamatai ir XVIII–XX a. radinių.

Pietvakarinio bastiono vakarinio krašto vietoje tirtas plotas 2, 45 m² dydžio. 2,9 m gylyje, Habs 0,10–0,12 m, aptikti 7 mediniai poliai, palei juos gulėjusios 2 lentos, bastiono šlaito apačią tvirtinęs akmenų krovynys ir dviejų Antrojo pasaulinio karo statinių betoninių pamatų liekanos. Vandeninguose sluoksniuose žemiau jūros lygio, iki Habs -0,7 m, rasta tik iš piliavietės patekusių plytgalų, gyvulių kaulų ir degėsių. Po 25–30 cm storio žvirgždo sluoksniu fiksuotas tamsiai pilkas molis su organika, medienos fragmentais ir gyvulių kaulais. Maksimalus vandenyje pasiektas gylis buvo apie Habs -1,05 m. Šie duomenys parodė, kad pietvakarinėje piliavietės dalyje vargu ar galima tikėtis seniausios XIII a. Klaipėdos medinės pilies liekanų, nes čia buvo žema marių pakrantė.

Visuose pietinių bastionų pakraščiuose poliai buvo kalti tankiai, dažnai vienas šalia kito, vietomis sudvigubinti. Iš viso preparuoti 54 drėgnoje aplinkoje neblogai išlikę spygliuočių medienos poliai, 16–40 cm skersmens. Jų viršaus altitudės svyravo nuo Habs 0,21 m iki Habs -0,29 m. Išilgai polių linijos, iš vidinės pusės, dėtos 3–8 cm storio, 20–30 cm pločio ir daugiau kaip 1,5 m ilgio lentos, atkastos Habs 0,11–0,14 m lygyje. Jos turėjo apsaugoti žemių sampilą nuo vandens išplovimo.

Rytinės kurtinos kultūrinių sluoksnių sandarai nustatyti tirtas plotas 3, 41x4 m, 164 m² dydžio. Jis kastas maždaug kurtinos viduryje, buvusio keliuko vietoje, apie 1 m nuo rytinio kurtinos krašto. Išėmus dvigubą šiluminę trasą aptikti nesuardyti supiltiniai sluoksniai, žemėjantys rytų, pilies griovio, kryptimi. Iki 3 m gylyje fiksuoti XVII–XVIII a. į kurtinos pylimą supilti žemių ir griuvenų sluoksniai, smarkiai suardyti XX a. komunikacijų, statinių ir pamatų. Ploto vakarinėje dalyje atkastas žemių pylimo pagrindas, kuriame balkšvas molis tvirtintas žabais. Centrinėje dalyje, Habs 0,55–0,60 m, aptikta 1,15–1,3 m pločio mūrinės plytinės sienos apatinė dalis su arkiniiais pamatais. Sieną ėjo lygiagrečiai bastioninės pilies rytinei kurtinai, buvo po jos supiltiniais sluoksniais ir preliminariai priskirta XVI a. bastėjinės pilies laikotarpiui. Sluoksniuose aptikta XIV–XX a. radinių: geležinių statybinių detalių, gyvulių kaulų ir keramikos.

Šiaurinės kurtinos vietoje tirtas plotas 5, 4x40 m, 160 m² dydžio. Iki 3 m gylyje atidengta Antrojo pasaulinio karo laikų 23 m skersmens betoninės pabūklo aikštelės dalis ir XX a. statinių liekanos. Ploto pietinėje dalyje 0,68–1,21 m gylyje, Habs 2,78–2,88 m, aptikta 5,8x3,7 m dydžio betoninė konstrukcija, 1,8–1,9 m storio.

Svarbiausias ploto 5 atradimas buvo senosios Klaipėdos medinio užstatymo liekanos. Apie 1 m gylyje, Habs 3,05–3,25 m, aptiktas 2,2 m pločio medinis gatvės grindinys, atidengtas 4 m ilgyje ir orientuotas V–R kryptimi. Grandinį sudarė 17 lentų, 15–30 cm pločio ir 2–4 cm storio, iš šonų įrėmintų 5–7 cm storio briauna statytomis lentomis. Abipus grindinio aptiktos dviejų medinių pastatų liekanos.

Į pietus nuo gatvės buvusio pastato 1 liekanas sudarė 40–44 cm storio sija su 2 cm pločio grioveliu lentoms įstatyti, statramstis, kelios lentos ir kuolas, gulėję ant pilko molio aslos. Po ja fiksuotas juodos žemės su skiedromis sluoksniu su dviem kaladėmis – 82x24x16 cm ir 48x18x12 cm dydžio. Pastato 2

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapu	Laida
	6	39	0

liekanos aptiktos Habs 3,27 m lygyje. Jas sudarė dvi viena į kitą besiremiančios 20 cm pločio spygliuočio sijos, plytų grindinys Habs 3,15–3,27 m lygyje ir medinės grindys Habs 2,95–3,12 m lygyje. Grindis sudarė 19 lentų, 20–140 cm ilgio, 10–20 cm pločio ir 1–2 cm storio.

Medinio užstatymo sluoksnis plote 5 išlikęs apie 20 m ilgyje, iš abiejų pusių apardytas XX a. perkasių. Jis preliminariai datuotas laikotarpiu iki XVI a. pradžios ir sietas su senuoju Klaipėdos miestu. Šiaurinėje ploto dalyje senojo miesto kultūrinio sluoksnio storis siekė apie 1 m, jo apačioje aptiktas iš akmenų krautas, preliminariai XIII a. datuojamas židiny. Ploto šiaurinėje dalyje Habs 0,10 – -0,20 m lygyje atkasti šiaurinės kurtinos pylimo sutvirtinimai – 10 polių. Nustatyta, kad šiaurinės kurtinos plotis buvo 36,5 m, o dabar išlikusi antžeminė jos dalis yra apie 5 m siauresnė už buvusiąją.

2010 m. tyrimų metu Klaipėdos piliavietėje surinkta gausi radinių medžiaga: 53 kabliukai, 18 pasvarų, 11 odos gabalėlių, 41 olandiškos pypkės fragmentas, 1595 viny, 462 geležinių nenustatytos paskirties dirbinių fragmentai, 34 butelių stiklo ir 23 langų stiklo duženos, 104 plokštiniai ir 157 dubeniniai kokliai, 2134 keramikos šukės, iš jų 432 pakraštėliai, 323 dugnai, 1303 sienelės, 46 ašos, taip pat 30 porceliano šukių, 50 čerpių fragmentų ir 7358 gyvulių kaulai, kurių bendras svoris siekė 170,147 kg. Dauguma radinių surinkta supiltiniuose XVII–XX a. performuotuose ir sumaišytuose kultūriniuose sluoksniuose. Plote 5, su senojo Klaipėdos miesto mediniu užstatymu susijusiame sluoksnyje, aptikta XV a. radinių: bronzinis žiedas, geležinis lenktas dirbinys, plaktukas, odinio bato fragmentas, keramika ir gyvulių kaulai. Iš išskirtinių radinių minėtini 16,4 cm ilgio ašmenimis geležinis kirvis iš ploto 3, rastas 1,45 m gylyje, 14 cm skersmens geležinis patrankos sviedinys iš ploto 5, rastas 1,7 m gylyje ir siejamas su 1757 m. liepos 1–3 d. Septynmečio karo metu Rusijos armijos vykdytu pilies apšaudymu, trys kauliniai vaikštukai su švino įlydymais, apvali 2,8 cm skersmens bronzinė segė su įrašu „+ HILF GOT * MARIA BERE +“, geležinis kastuvas 28,4x20,3 cm dydžio mente ir 42,2x17,5 cm dydžio, 544 g svorio geležinis neaiškios paskirties lenktas dirbinys.

Iki 2010 m. atlikti archeologiniai tyrimai parodė, kad Klaipėdos piliavietėje yra išlikę stori, labai nevienodos vertės kultūriniai sluoksniai. Vertingiausi jų elementai – mūrinio ir medinio užstatymo liekanos, grindiniai, gynybinių įtvirtinimų konstrukcijos, poliai, lentos ir bastionų šlaitų akmenų sutvirtinimai – išlikę skirtinguose gyliuose ir skirtingai pažeisti XX a. statybų bei komunikacijų. Ypač reikšmingi yra šiaurinės kurtinos vietoje aptikti senojo Klaipėdos miesto medinio užstatymo sluoksniai, kuriuos atidengus platesniame plote ir išsprendus medienos konservavimo klausimus galima eksponuoti in situ. Tolesnius archeologinius tyrimus piliavietėje tikslinga vykdyti tik tose vietose, kur numatomi žemės judinimo darbai, prieš juos jau turint aiškius ir suderintus projektinius sprendinius.

2012 m. archeologiniai tyrimai vykdyti centrinėje Klaipėdos piliavietės dalyje, rengiant piliavietės sutvarkymo ir pritaikymo visuomenės reikmėms darbus. Kadangi buvo numatyta išgrįsti piliavietės aikštę ir skirtingų spalvų trinkelėmis pažymėti XVI–XVIII a. pilies kontūrus, tyrimų tikslas buvo lokalizuoti šio laikotarpio pilies išorinių ir vidinių mūrinių sienų liekanas bei jas palyginti su 1710 m. Klaipėdos pilies pirmojo aukšto planu. Kadangi būsimi darbai turėjo vykti tik paviršiniuose sluoksniuose, tyrimai daugumoje vietų vykdyti ne iki įžemio, o iki projektiniams sprendiniams reikalingų konstrukcijų lygio.

Ploto 1 vakarinėje dalyje po griuvenų sluoksniais, 1–1,45 m gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus, Habs 2,41–2,86 m lygyje, aptiktas lauko riedulių grindinys ir prie jo prišlietas spėjamas pilies rytinio korpuso pastato pamatas. To paties ploto rytinėje dalyje apie 1 m gylyje nuo žemės paviršiaus, po griuvenomis, atsidengė pilies rytinės gynybinės sienos liekanos. Jos pamato plotis siekė 2,34–2,6 m. Šie duomenys leido patikslinti rytinės pilies dalies užstatymo ribas ir susieti natūroje aptiktas konstrukcijas su istoriniu pilies planu.

2014 m. liepos–lapkričio mėnesiais KU BRIAI vykdė detaliuosius archeologinius tyrimus Klaipėdos pilies rytinės kurtinos vietoje. Tyrimai buvo susiję su rytinės kurtinos atkūrimo projektu, pagal kurį vietoje buvusio žemių užpildo kurtinos pylime buvo numatyta įrengti daugiakvečią salę. Šie tyrimai buvo vieni didžiausių Klaipėdos piliavietėje. Iš viso iširtas 1110 m² plotas. Iki šių tyrimų rytinė piliavietės dalis buvo menkai pažinta; iš 2010 m. tyrimų buvo žinoma, kad čia susidarė labai stori, iki 6 m storio, radinių turtingi kultūriniai sluoksniai, o po supiltiniais sluoksniais yra neaiškios paskirties mūrinė siena.

Rytinės kurtinos vietoje fiksuoti keli pagrindiniai piliavietės raidos etapai. Viršutinę stratigrafijos dalį sudarė XX a. suardymai, susiję su tarybinio laikotarpio statiniais, komunikacijomis ir vėlesniais žemės judinimo darbais. Žemiau jų buvo XVII–XVIII a. bastioninės pilies pylimo supiltiniai sluoksniai.

	Lapas	Lapų	Laida
2026-03-16/PPP-01/AR	7	39	0

Po šiais sluoksniais aptiktos ankstesnės, su bastėjinės pilies laikotarpiu sietinos konstrukcijos. Dar 2010 m. rytinės kurtinos plote buvo aptikta 1,15–1,3 m pločio mūrinės plytinės sienos dalis su arkiniais pamatais, ėjusi lygiagrečiai bastioninės pilies rytinei kurtinai. 2014 m. tyrimai šį objektą leido vertinti kaip vieną svarbiausių ankstyvesnio fortifikacinio etapo liekanų rytinėje piliavietės dalyje.

2014 m. tyrimų metu sukaupta itin gausi radinių medžiaga. Aptikta daugiau kaip 13 tūkst. geležinių viduramžių laikotarpio vinių, apie 3800 keramikos šukių, daugiau kaip 1800 įvairių metalinių dirbinių fragmentų, daugiau kaip 950 švino fragmentų, kurių dalis laikytini žvejybos svareliais, taip pat apie 113 kg, arba daugiau kaip 2500 vienetų, kaulų. Tarp ypatesnių radinių minėtini gintarinis kauliukas, pincetas, kalavijas, žirkklės, fleitos fragmentas, XV a. pradžios brakteatų lobis, sudarytas iš maždaug 10 monetų, apvali segė su užrašu „AMOR VINCIT OMI“, segė su herbais ir akmeninio laivinio kirvio pusė. Be detaliųjų tyrimų, 2014 m. rytinėse piliavietės prieigose vykdyti ir žvalgomojo pobūdžio tyrimai požeminių komunikacijų trasų vietoje. Čia tirta 2–3 m pločio ir 1,7–3 m gylio tranšėja, kurios vingiuota atkarpa nuo Pilies gatvės iki AB „Baltijos laivų statykla“ teritorijos tvoros siekė 280 m. Joje fiksuoti tik XIX–XX a. supiltiniai arba sumaišyti sluoksniai su to laikotarpio radiniais.

2016 m. balandžio–gruodžio mėnesiais archeologiniai tyrimai vykdyti Klaipėdos pilies šiaurinės kurtinos vietoje. Tirta teritorija pateko į atkuriamos šiaurinės kurtinos statybos darbų zoną. Iš ankstesnių V. Žulkaus 1998–1999 m. tyrimų ir 2010 m. skersinio pjūvio buvo žinoma, kad šioje vietoje išlikęs intensyvus iki 3 m storio viduramžių kultūrinis sluoksnis su medinio užstatymo liekanomis, grindiniais ir keliais horizontais. 2016 m. tyrimų vieta buvo keturkampis 50x34 m dydžio plotas, orientuotas beveik V–R kryptimi, 350,5–170,5°. Centre paliktas netirtas V–R kryptimi pailgas 40x16 m dydžio keturkampis plotas, kuriame iškasti tik 7 šurfai atraminių kolonų vietoms. Visa tyrimų teritorija suskirstyta į 5 didelius plotus, tirtus nuosekliai.

2016 m. šiaurinės kurtinos vietoje iš viso ištirtas 1598,5 m² plotas: 8 plotai, 14 šurfų ir tranšėja. Iki žemio ištirta 712 m². Dėl storų kultūrinių sluoksnių, daugumoje vietų pasiekus maždaug 2 m gylį nuo paviršiaus, buvo paliekami 1 m pločio saugos laiptai, o gilesnėse vietose – net du tokie laiptai. Tyrimų metu nustatytas iki 4 m storio XIII a. II pusės–XVII a. kultūrinis sluoksnis. Jame aptiktas bastioninės pilies kurtinos išorinis griovys su medinių įtvirtinimų liekanomis, bastėjinės pilies mediniai sutvirtinimai ir supiltiniai sluoksniai, šeši viduramžių Klaipėdos medinio užstatymo horizontai, tarp jų gerai išlikęs medinis pastatas su greta buvusiu šuliniu, taip pat šio laikotarpio pilies gynybinis griovys ir vakarinės gynybinės sienos liekanos.

2016 m. surasta 3613 radinių: 293 ypatieji radiniai, tarp jų darbo įrankiai, strėlių antgaliai, bronzinės segės, žiedai, apkalai, akmeniniai ir moliniai pasvarai, monetos; 8 mediniai dirbiniai, 773 keramikos šukės, 80 kniedžių, 111 koklių fragmentų, 172 neaiškūs metaliniai dirbiniai, 104 odiniai dirbiniai ar jų fragmentai, 259 įvairios skardelės, 53 stiklinių dirbinių šukės, 65 šlako gabalai, 1650 vinių, 5 virvių fragmentai ir 40 kitokių radinių. Surinkti 6104 kaulai, kurių bendras svoris siekė 224,633 kg. Radiniai datuojami XIII–XIX a.

Piliavietės šiaurės rytiniame kampe tyrimų metu išskirta buvusi gana ryški kalvelė – rudo žvyro sluoksnis, iš dalies nukastas formuojant kurtiną. Aukščiausiai žemis pasiektas ploto 2 rytiniame krašte, Habs 3,30–3,40 m lygyje. Virš žemio tirti iki 24 cm storio humusingo pilko smėlio ir pilko smėlio sluoksniai, žymėję XIII a. II pusės paviršių. Įžemyje atidengta 10 duobių ir 3 laužavietės. Duobės buvo netaisyklingo ovalo formos, 42–93 cm skersmens ir 17–32 cm gylio, datuojamos XIII a. II puse–XIV a. Laužavietės taip pat netaisyklingo ovalo formos, iki 2,58x1,48 m dydžio ir 15–35 cm gylio.

Vienas svarbiausių 2016 m. tyrimų rezultatų – medinio užstatymo liekanos. Viename iš horizontų atidengta apie 56 m² ploto medinė platforma. Ant jos, Habs 1,46–1,80 m lygyje, aptiktos pastato liekanos: sienų vietą žymėjusios keturios 1,15–2,78 m ilgio, 20x10–17x16 cm storio medinės sijos, interpretuotos kaip karkasinio pastato apatinio vainiko fragmentas. Pastate išskirtos trys atskiros patalpos. Kito pastato fragmentas aptiktas Habs 1,50–1,22 m lygyje, greta minėtos platformos iš pietų pusės. Jį žymėjo penkios tarpusavyje sujungtos rąstų liekanos; išliko pastato vakarinis kampas ir trijų patalpų liekanos. Šiaurinės ir vakarinės sienų rąstai buvo atitinkamai 6,2 m ir 2,09 m ilgio, 24x15 cm ir 21x10 cm storio. Pastato pietinė ir rytinė dalys sunaikintos XVI a. pradžios griovio ir XX a. vidurio pabūklo aikštelės perkasimo. Vidinės patalpos buvo nedidelės – 2,3x1,9 m ir 1,9x1,3 m dydžio, t. y. apie 2,5–4 m² ploto. Sprendžiant pagal melsvo molio sluoksnį, grindys buvo plūktos moliu. Šios liekanos interpretuotos kaip sandėlio arba dirbtuvių fragmentas.

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapu	Laida
	8	39	0

Su XVI a. pylimais sietina medinė konstrukcija iš dalies atkasta plotuose 4 ir 5. Atidengta jos dalis buvo 3,5x3,2 m dydžio. Konstrukcijos kampuose buvo kvadratiniai 17x16, 15x14, 11x11, 20x14 ir 19x18 cm storio kuolai. Ties šiaurine, vakarine ir rytine sienomis aptikti 14x13, 19x19, 14x14 ir 17x15 cm storio poliai. Statinio sienos buvo sudarytos iš horizontaliai briauna sudėtų viengubų lentų. Konstrukcija buvo užpilta plečiant kurtinos įtvirtinimus. Kurtinos sampilas papildomai tvirtintas mediniais kuolais, įsmeigtais į žemę ir orientuotais Š–P kryptimi. Kuolai pagaminti iš nestorų medelių, iš visų pusių aptašyti, nuo 4x4 cm iki 8x8 cm storio ir nuo 54 cm iki 2,1 m ilgio. Fiksuotas ir žabų tvirtinimas – atkastas 4x2,1 m dydžio, 10–20 cm storio žabų plotelis.

2018 m. Klaipėdos piliavietėje, šiaurinės kurtinos vietoje įrengiamoje MLIM parodų salėje, tirta in situ numatomo eksponuoti senosios Klaipėdos medinio užstatymo fragmento vieta. Tam buvo paliktas keturkampis 8x7 m dydžio, t. y. 56 m² ploto, neužbetonuotas plotas. Jo rytinė 28 m² dalis buvo tirta dar 2010 m., tuomet aptiktos medinės konstrukcijos fiksuotos, konservuotos ir vėl užpiltos. 2018 m. tirta vakarinė dalis – perkasa 1 – ir iš naujo atidengta 2010 m. tirta dalis. Perkasa 1 buvo 7x4 m, 28 m² dydžio, o su 2010 m. atidengta rytine dalimi sudarė bendrą 56 m² ekspozicinį plotą. Tyrimai vykdyti iki 30 cm gylio nuo statybų metu suformuoto paviršiaus, Habs 3,35 m.

2018 m. perkasoje surasti 22 ypatingi radiniai, tarp jų 2 geležiniai arbaletinių strėlių antgaliai, 2 akmeniniai pasvarai, kaulinis 9,8 cm ilgio adiklis su skylute ir puodo dangtelio fragmentas, taip pat 39 geležinės vinys, 118 buitinės keramikos šukių ir 224 gyvulių kaulai. Daugumą keramikos sudarė pilkos molio masės vietinės gamybos puodų profiliuotu pakraštėliu neornamentuotos šukės. Importinių šviesiai pilkos kietos masės šukių rasta tik 8, t. y. apie 7 % visų keramikos fragmentų.

Perkasoje dominavo tamsiai ruda homogeniška žemė, susidariusi iš sudūlėjusios organikos – medienos arba skiedrų. Jos storis siekė 5–30 cm. Šiame sluoksnyje surinkta dauguma XV a. datuojamų radinių ir gyvulių kaulų. Kvadratuose 4–5D po ruda žeme fiksuotas 10–15 cm storio perdegusio molio tinko sluoksnis, sukritęs tarp medinių grindų lentų ir sienojų. Kv. 5A šalia židinio, po ruda žeme, buvo 5–10 cm storio kompaktiškas degusių ir pelenų sluoksnis.

Eksponavimui išvalytos šešios struktūros: židinytis, asla, medinės kaladės, dvi grindys ir sienojai. Židinio viršus buvo Habs 3,60 m lygyje. Jis stačiakampio formos, 110x95 cm dydžio, suformuotas iš raudono molio plytų ir pusplyčių. Plytos buvo 29,5–30 cm ilgio, 13,8–14,5 cm pločio ir 7–8 cm aukščio. Pakura buvusi iš šiaurės rytų pusės, suformuota iš trijų išilgai sudėtų plytų. Degimo kamera buvo 71x47 cm dydžio, jos perimetras apsuptas vienos eilės plytų. Židinio pietrytiniame kampe aptikti du mediniai apie 10x8 cm ir 10x5 cm skersmens tašeliai, kurių apie 15 cm ilgio galai tęsėsi po židiniu ir, matyt, buvo panaudoti židinio konstrukcijai stabilizuoti.

Židinio šiaurės vakarų pusėje buvo virtuvės funkcinė zona. Čia Habs 3,15 m lygyje, 1,35x1,25 m dydžio plote, suformuotos kalkių skiedinio grindys. Pilko molio asla fiksuota per visą ploto ilgį ir prisišliėjo prie medinių lentų konstrukcijų. Aslos paviršius buvo nelygus, grublėtas, išmintas, pietinėje dalyje apie 25 cm aukštesnis; aslos molio storis siekė iki 14 cm. Ant aslos rastos dvi sudegusios kaladės: viena kv. 5A, Habs 3,20 m lygyje, 74x24x7 cm dydžio, kita kv. 1–2C, Habs 3,15 m lygyje, 73x24x14 cm dydžio.

Iki galo atidengus struktūras nustatyta, kad 2010 m. kelio grindiniu laikytos liekanos iš tiesų yra XV a. pastato priklausiniai – pastato grindys ir jų lygyje išlikę vienalaikiai karkasinės konstrukcijos pastato elementai. Pastato perimetras nenustatytas, nes išlikęs tik jo pietrytinis sienojas. Pastatas buvo orientuotas ŠR–PV, 75–255° kryptimi. 2018 m. atkasta pastato pietvakarinė dalis – buitinės paskirties erdvė, grįsta moline asla, kurioje įrengtas atviro tipo plytų židinytis. Į šiaurės rytus nuo šios patalpos, ties pastato viduriu, buvo koridorius, dalijęs pastatą į dar dvi erdves ar patalpas. Pastato pietinėje pusėje medinėmis lentomis buvo grįsta gyvenamoji arba miegamoji patalpa, o šiaurės rytinėje dalyje buvo mažesnės ūkinės paskirties patalpos. Pagal perdegusį molio tinką, degusių sluoksnį ir sudegusias kalades tikėtina, kad pastatas sudegė ir sugriuvo.

2019 m. Klaipėdos miesto savivaldybės užsakymu, UAB „Uostamiesčio projektas“ rengiant Klaipėdos pilies didžiojo bokšto atkūrimo projektą, atlikti didžiojo bokšto pamatų tyrimai. Jų tikslas buvo nustatyti bokšto pamatų gylį ir konstruktyvą. Bokšto viduje ir išorėje ištirtos 2 perkastos, bendras jų plotas – 22,4 m². Tyrimai vyko V. Žulkaus 1979–1981 m. tyrinėtose vietose. 1979 m. buvo nustatyta, kad bokštas nuardytas iki pamatinių akmenų, tik vietomis išlikusi renesansiniu būdu mūryta išlyginamoji plytų eilė. Bokšto rūšio grindys tuomet aptiktos apie 2,5 m gylyje nuo buvusio kiemo paviršiaus, sienų

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapų	Laida
	9	39	0

storis siekė apie 3,8 m. 1980 m. bokšto vietoje ištirtas 150 m² plotas, atidengti vakarinės dalies pamatai ir rūsio skliauto pėdos. 1981 m., ištiriant 186 m² plotą, atkastos bokšto grindys ir likę pamatai; nustatyta, kad bokšto vidinis skersmuo buvo apie 9 m, išorinis – apie 17,4 m.

2019 m. bokšto viduje, jo pietvakarinėje pusėje, tirta 4x4 m, t. y. 16 m² dydžio perkasa 1. Po iki 50 cm storio skaldos sluoksniu, supiltu atkuriant bokšto pirmo aukšto tūrius, visame perkaso plote Habs 0,81 m lygyje atidengtas XVII a. akmeninis grindinys – bokšto rūsio grindys. Grandinys sudėtas iš lauko akmenų: stambesni akmenys sudarė linijas, einančias iš bokšto centro, stambesni akmenys taip pat dėti palei sienas, o tarpai užpildyti smulkesniais akmenimis. Didesnių akmenų plokštumos buvo 35x24 cm, 25x22 cm, smulkesnių – 15x10 cm ir 9x6 cm dydžio; didžiausias akmuo siekė 67x46 cm. Vienoje vietoje vietoj grindinio akmenų buvo suklotos keturios apie 27x14,5 cm dydžio plytos. Ties bokšto siena atidengta dalis dar 1979 m. atkastų laiptų į rūsį. Laiptinė buvo apie 1,3 m pločio. Apatinė pakopa plytinė, integruota į grindinį, platesnė nei pati laiptinė, apie 1,54 m ilgio ir 32 cm pločio. Laiptų plytos buvo 14,5–15 cm pločio, apie 32–34 cm ilgio ir apie 9–10 cm aukščio. Nusprendus išsaugoti autentišką bokšto akmenų grindinį, giliau perkasoje 1 nekasta.

Perkasa 2 buvo 3,2x2 m, t. y. 6,4 m² dydžio, tirta į šiaurės rytus nuo bokšto. Po bokšto tvarkymo metu suformuotais sluoksniais Habs 1,06 m lygyje aptiktas 82 cm storio juodos žemės su pavienėmis griuvenomis ir melsvo šlyno dalelėmis sluoksnis. Jame Habs 0,54 m lygyje įsiterpė kalkių mūro sluoksnelis, supiltas XV a. pabaigoje–XVI a., formuojant bastionus. Šiame sluoksnyje aptiktas apskrito pjūvio 20 cm skersmens polis ir šalia jo dvi statmenos nusmailintos apie 50 cm ilgio, 16x6 cm ir 9x7 cm storio lentos, sukaltos į juodą žemę. 40 cm giliau šalia jų gulėjo apie 21 cm skersmens ir 65 cm ilgio sunykęs rąstigalis. Juodos žemės sluoksnio apačioje, Habs -0,07 m lygyje, aptikti du stačiakampiai 21x21 cm ir 14x14 cm skersmens poliai, sukalti jau į žemę – rusvą rupų smėlį, pasiektą Habs -0,11 m.

Didžiojo bokšto pamatų apačia perkasoje 2 pasiekta Habs -0,72 – -0,80 m lygyje. Nustatyta, kad pamatas į žemę įgilintas apie 60 cm. Bokšto pamatai sumūryti iš stambių akmenų, kurių matomos plokštumos buvo 67x55 cm, 110x51 cm, 89x45 cm, 45x44 cm ir panašaus dydžio. Akmenys rišti kalkių skiediniu, tarpai užpildyti plytų nuolaužomis ir smulkesniais akmenimis. Pamatas į apačią platėjo ir buvo išsikišęs apie 1,3 m nuo plytų sienos. Po pamatu aptiktos ažuolinės medinės rostverko sijos, stačiakampio pjūvio, 32x30 cm skersmens. Viena rostverko sija buvo išsprūdusi iš po pamato; būtent šioje vietoje bokštas buvo smukęs ir paremtas kontraforsu. Tyrimų metu maišytoje ir jau bent kartą kasinėtoje žemėje rasti 6 ypatieji radiniai, tarp jų geležinis žeberklo (?) dantis, vinis, strypelis, švininio langų rėmelio, koklio ir odos fragmentai, taip pat 7 stiklo gabalėliai ir 20 smulkių žiastos keramikos šukių. Radiniai datuojami plačiu XVI–XIX a. laikotarpiu.

Apibendrinant 1968–2019 m. Klaipėdos piliavietės archeologinius tyrimus konstatuotina, kad čia išliko įvairialypiai itin reikšmingi XIII–XX a. kultūriniai sluoksniai ir struktūros: mūrinės pilies korpusų ir bokštų pamatai ir įgilintos patalpos, grindiniai, bastioninės pilies pylimai, griovių, poternų, bastionų šlaitų sutvirtinimų bei medinių polių sistemos liekanos, taip pat Antrojo pasaulinio karo fortifikacijos elementai. Po vėlesniais piliavietės pylimais išlikę ankstyvojo viduramžių Klaipėdos miesto medinio užstatymo horizontai. 2007–2019 m. tyrimai ypač patikslino rytinio griovio, pietinės piliavietės dalies, rytinės ir šiaurinės kurtinų, centrinės pilies dalies, didžiojo bokšto ir išorinio perimetro struktūrą. Šie duomenys rodo, kad piliavietės teritorija turi būti vertinama kaip sudėtingas gerai išlikęs archeologinis kompleksas kurio tolesni tyrimai turi būti siejami su konkrečiais tvarkybos darbais, iš anksto numatant ne tik archeologinį ištyrimą, bet ir aptiktų mūrinių bei medinių struktūrų konservavimą, apsaugą ir, kur įmanoma, eksponavimą in situ.

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapų	Laida
	10	39	0

5. Teritorijų planavimo dokumentai

Klaipėdos miesto bendrojo plano ištrauka

Teritorijų planavimo dokumentai, numatantys sprendinius dėl Klaipėdos pilies atkūrimo:

- Klaipėdos miesto bendrasis planas, patvirtintas 2021-09-30:
*Iki XVIII a. vidurio Klaipėda - tai miestas-tvirtovė, kurios svarbiausias statinys yra pilis ir bastioniniai įtvirtinimai. Vėlesnio laikotarpio Klaipėda – tai uostamiestis, svarbus jūrų prekybos ir pramonės centras, kur svarbiausiu objektu buvo ir vis dar yra uostas. Šie laikotarpiai yra matomi miesto kvartaluose, mastelyje, erdvėse, siluete ir architektūroje. Šio Klaipėdos savitumo išsaugojimas ir kryptingas vystymas turi išlikti miesto plėtros prioritetine kryptimi. Augant šalies ekonomikai ir didėjant užsienio turizmui, Klaipėda turi visas galimybes panaudoti savo kultūrinį paveldą ir istoriją stiprinant miesto identitetą, skatinant turizmą ir rekreacinę infrastruktūrą, didinant senųjų miesto dalių gyvybingumą ir priartinant miestą prie vandens (28. Klaipėdos miesto vertinimas paveldosaugos požiūriu),
Miestas pradėjo formuotis nuo pilies ir senamiesčio. Šioje teritorijoje paveldo objektų skaičius yra didžiausias. Tai – unikali urbanistinė struktūra. Senamiesčio išsaugojimas ir tvarkyba, gaivinimas, charakteringo silueto, kuriame dominuotų pilies, bažnyčių bokštai, atkūrimas yra prioritetinga paveldosaugos kryptis. Tai piliavietės tvarkymas, pilies tūrio atkūrimas (30. Nekilnojamojo kultūros paveldo sprendiniai);*

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapu	Laida
	11	39	0

- Klaipėdos pilies ir bastionų komplekso (Kultūros paminklo G136KP) apsaugos reglamentas, patvirtintas Kultūros vertybių apsaugos departamento 2001-04-06 įsakymu Nr. 115);
- teritorijos tarp AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“, Pilies g., AB „Baltijos laivų statykla“ ir uosto akvatorijos detalusis planas, patvirtintas 2002-02-14 įsakymu Nr. 69;
- Klaipėdos pilies ir bastionų komplekso (G136KP), Žvejų g. 12, Klaipėdoje, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialusis planas (apsaugos zonų ir ribų planas ir paveldotvarkos projektas), patvirtintas 2008 m. lapkričio mėn.;
- Teritorijos tarp Pilies gatvės, akcinės bendrovės „Baltijos“ laivų statyklos, uosto akvatorijos ir Danės upės Klaipėdoje detalusis planas, patvirtintas 2013-09-18.

Taip pat pilies ir bastionų komplekso atkūrimas yra numatytas Klaipėdos miesto 2007-2013, 2013-2020 ir 2021-2030 strateginiuose planuose.

Pilies atkūrimo galimybė buvo išnagrinėta ir Klaipėdos Pilies teritorijos atkūrimo bei pritaikymo turizmo ir kultūros poreikiams galimybių studijoje, parengtoje 2008 m.

Galiojančiame detaliajame plane Klaipėdos pilies ir bastionų komplekso teritorijai nustatyta konservacinė žemės paskirtis, kai formuojami kultūros paveldo objektų žemės sklypai, kuriems nustatomos šių sklypų ir kitų nekilnojamųjų daiktų tvarkymo ir naudojimo specialiosios sąlygos. Specialiajame plane nustatoma konservacinė (saugojimo) paskirtis – teisės aktų nustatyta tvarka įteisinta saugomo objekto, objekto teritorijos ar vietovės sklypų naudojimo paskirtis, kai naudojimo tikslas yra išsaugoti tokio sklypo ar daikto vertingąsias savybes, naudojant arba pritaikant naudoti juos pirminiu ar istoriškai susiklosčiusiu, jam artimu ar tikslingai parinktu būdu (paskirtimi), kuris užtikrintų tinkamą priežiūrą ir atskleistų vertingąsias savybes.

Konservacinės paskirties Klaipėdos pilies ir bastionų komplekso teritorija, kuriai taikomi griežti paminklosauginiai reglamentai, yra ir bus prieinama kaip visuomenei atvira teritorija. Klaipėdos pilies ir bastionų komplekso teritorija ir joje esantys kultūros paveldo objektai yra pripažinti saugoti moksliniam pažinimui bei viešam pažinimui ir naudojimui.

Pagal LR Žemės įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 2 punktą: „*Konservacinės paskirties žemei priskiriami – saugomų kultūros paveldo objektų, kuriems taikomas rezervinis režimas, ir kitų moksliniam pažinimui saugomų kultūros paveldo objektų neištirtų teritorijų ar jų dalių žemės sklypai, kuriuose draudžiama ūkinė veikla, nesusijusi su šių objektų ir jais užimtų teritorijų specialia priežiūra, tvarkymu ir apsauga*“.

Pagal LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą:

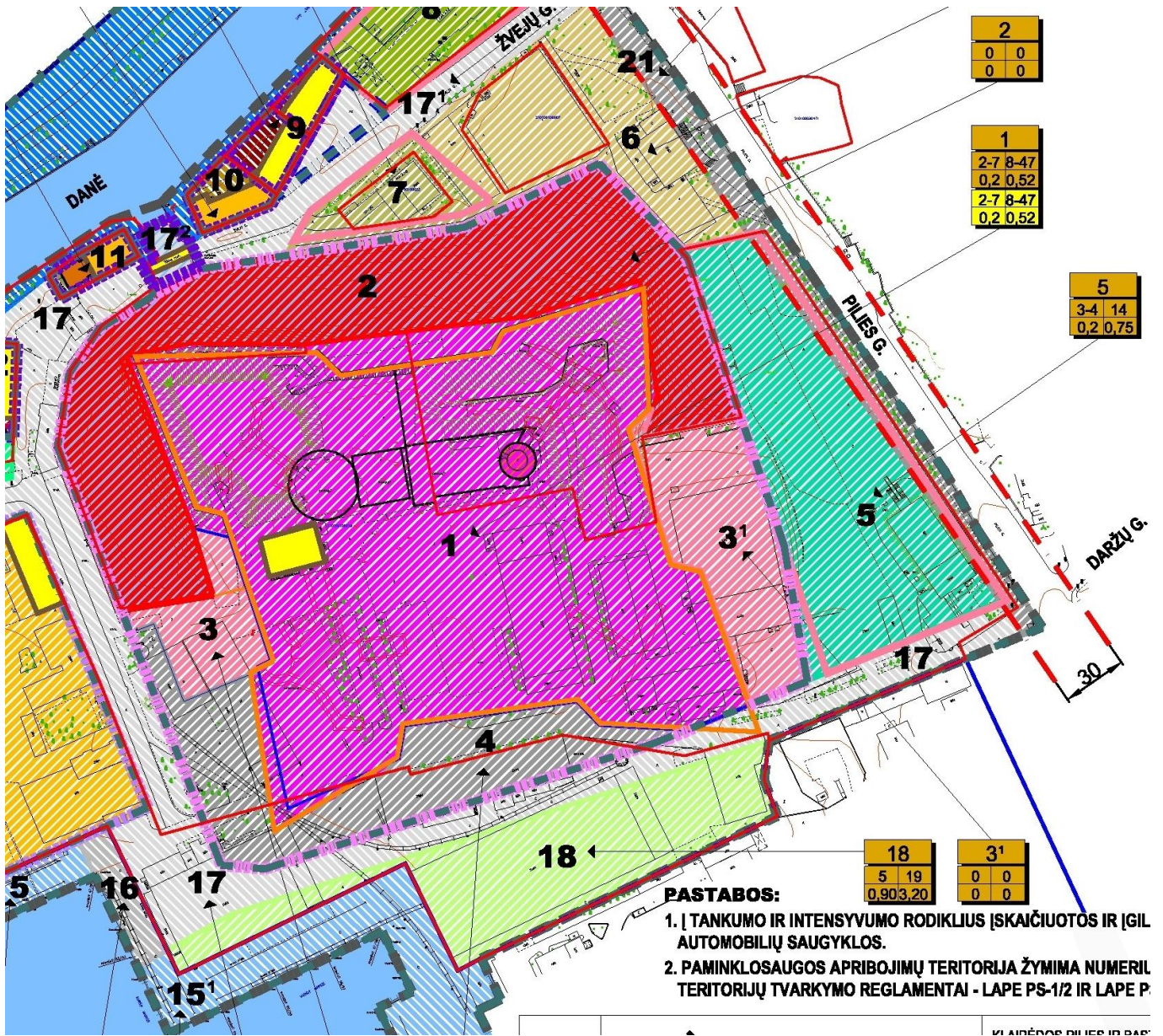
„**Atkūrimas** – neišlikusios nekilnojamosios kultūros vertybės atkūrimas išimtiniais atvejais pagal nustatytas neišlikusias vertingąsias savybes, atliekant tyrimais pagrįstus **tvarkomuosius paveldosaugos, statybos ir kraštotvarkos darbus**. Atkuriant išsaugomos atkuriamos vertybės išlikusios dalys ir elementai, jie grąžinami į pirminę vietą, tiksliai pakartojamos ar naujai sukuriamos neišlikusios dalys ir elementai.

Pritaikymas – kultūros paveldo objekto ar jo sudedamųjų dalių pertvarkymas naudoti, suderinant valdytojo ir visuomenės poreikius, minimaliai keičiant vertingąsias savybes ir sudarant galimybes atkurti būklę, buvusią iki šių pakeitimų, atliekant tyrimais pagrįstus **tvarkomuosius paveldosaugos, statybos ir kraštotvarkos darbus**.

Konservavimas – kultūros paveldo objekto vertingąsias savybes naikinančių ar žalojančių veiksnių poveikio sustabdymas ir autentiškumo požymių sutvirtinimas atliekant tyrimais pagrįstus **tvarkomuosius paveldosaugos, statybos ir kraštotvarkos darbus**.

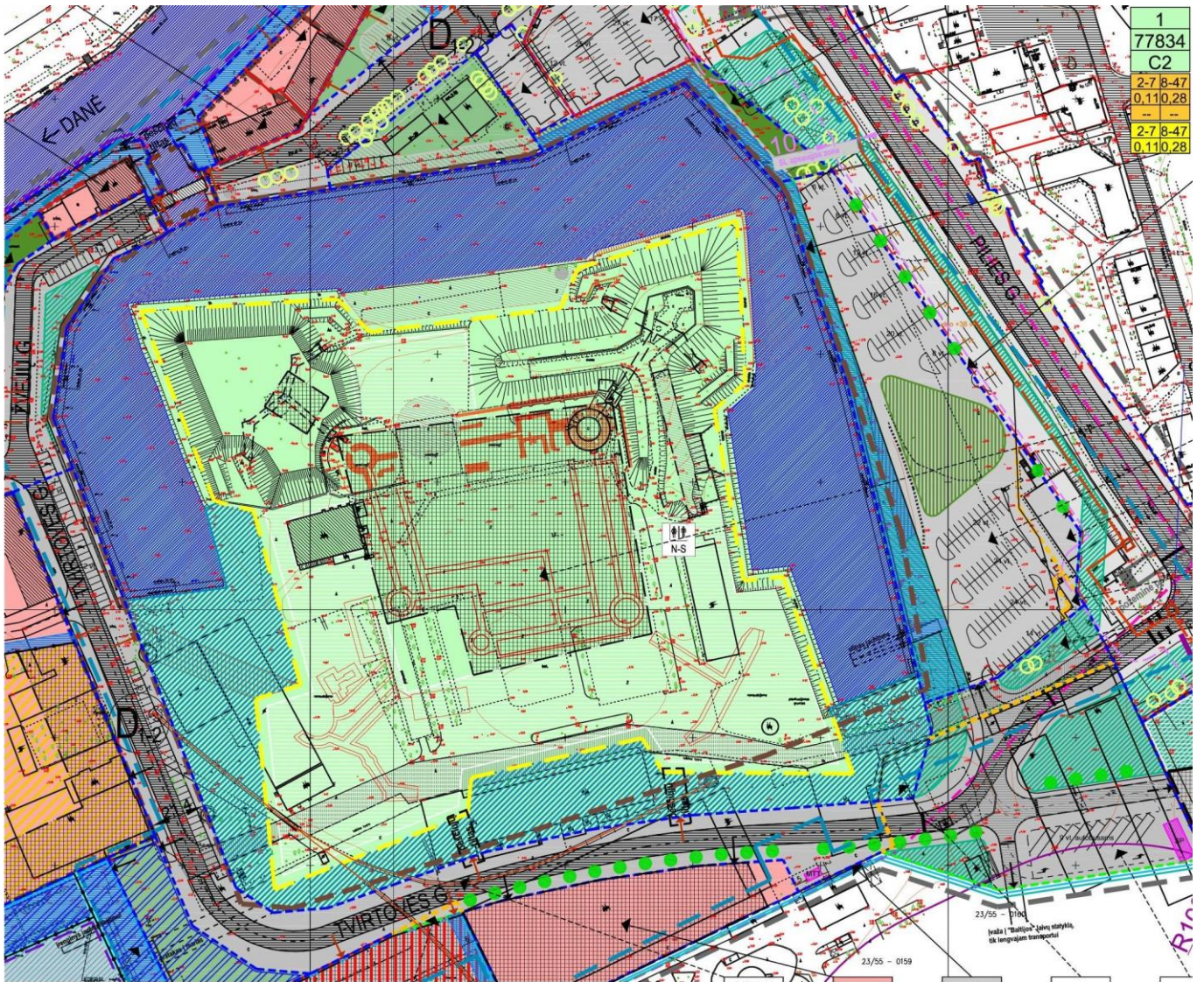
Restauravimas – visų išlikusių kultūros paveldo objekto autentiškų dalių ar elementų konservavimas, atskirų neišlikusių elementų ar dalių atkūrimas, nekilnojamosios kultūros vertybės požymių išsaugojimas, atskleidimas ir išryškinimas atliekant tyrimais pagrįstus **tvarkomuosius paveldosaugos, statybos ir kraštotvarkos darbus**.“

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapų	Laida
	12	39	0

2008 m. patvirtinto specialiojo plano paveldotvarkos projekto ištrauka

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapy	Laida
	13	39	0

Teritorijos tarp Pilies g., AB „Baltijos laivų statykla“, uosto akvatorijos ir Danės upės detaliojo plano sprendinių brėžinio ištrauka (2013 m)

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapu	Laida
	14	39	0

6. Teritorijų planavimo dokumentų rodiklių palyginimas

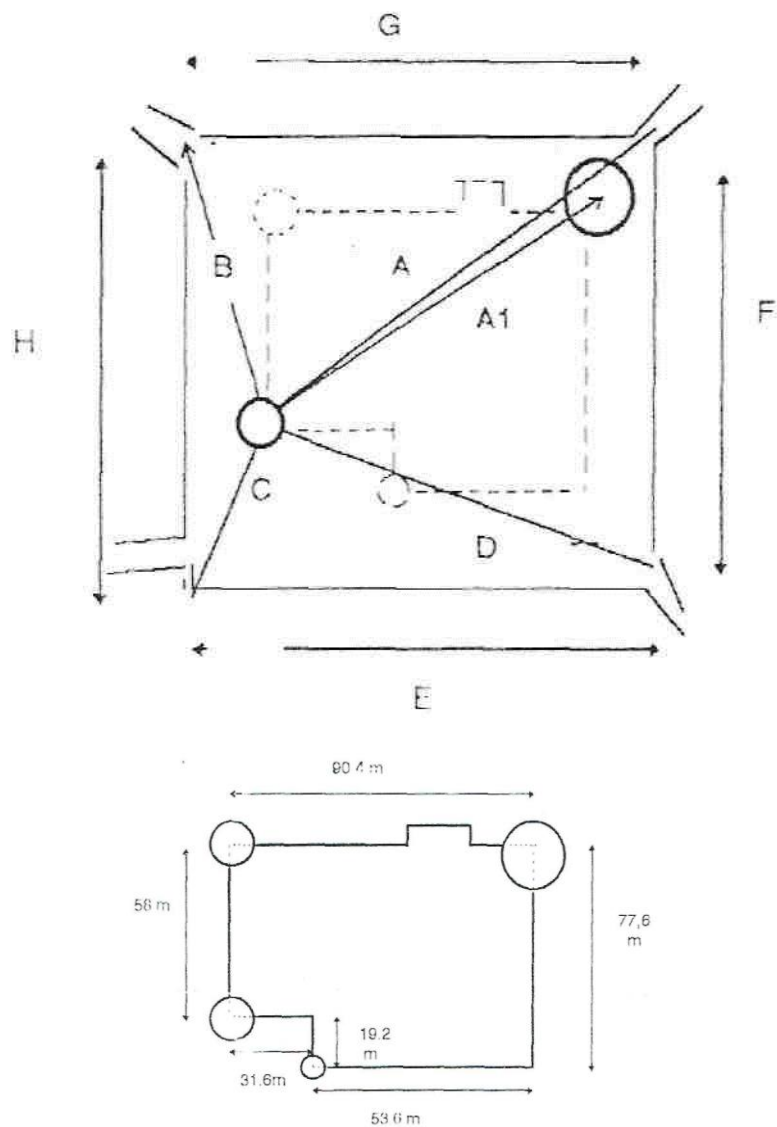
Sklypo adresas	Sklypo plotas	Užstatymo tankis	Užstatymo intensyvumas	Sklypo užstatymo plotas	Bendras pastato Plotas	Statinių aukštis	Pastabos
	S_{pl} m^2	T	I	U_{pl} $S_{pl} \times T; m^2$	B_{pl} $S_{pl} \times I; m^2$	h m	
Detalusis planas (2013 m.) – rodikliai (maksimalūs leistini)							
	Sklypas Nr. 1– 77 834	0,11	0,28	77 834 x 0,11 = 8 561,74	77 834 x 0,28 = 21 793,52	8-47	
Specialusis kultūros paveldo apsaugos planas (2008 m.) – rodikliai (maksimalūs leistini)							
	Teritorija Nr.1 – 41 612	0,2	0,52	41 612 x 0,2 = 8 322,4	41 612 x 0,52 = 21 638,24	8-47	

Sklypo adresas	Sklypo plotas	Užstatymo tankis	Užstatymo intensyvumas	Sklypo užstatymo plotas	Bendras pastato Plotas	Statinių aukštis	Pastabos
	S_{pl} m^2	T	I	U_{pl} m^2	B_{pl} m^2	h m	
Pastatai sklype (esami)							
Priešpilio g. 2, Klaipėda, kad. Nr. 2101/0010:64, (registruotas sklypas)				243,0	202,86	45,49	Pastatas – muziejus (didysis pilies bokštas) un. Nr. 4400- 5360-8778
	42 364	0,02	0,03	532,0	954,32	12,0	Pastatas - gamybinis pastatas un. Nr. 2194- 6001-1014 (buvęs irklavimo klubas)
	42 364	U_{pl}/S_{pl} 775,0 / 42364 = 0,02	B_{pl}/S_{pl} 1157,18 / 42364 = 0,03	775,0	1157,18	45,49	VISO yra sklype

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapų	Laida
	15	39	0

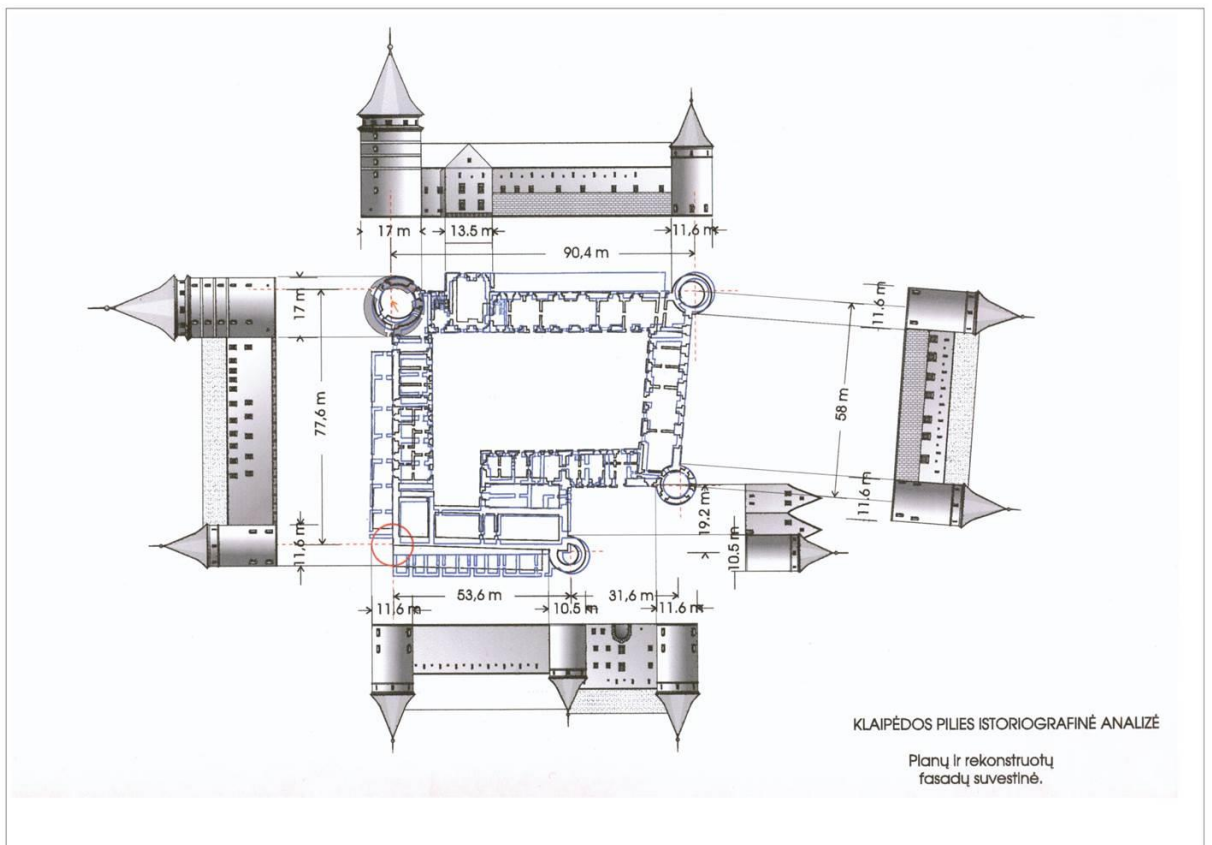
PILIES ATKŪRIMO KONCEPCIJOS RAIDA

7. Pirmieji darbai. Archeologų tyrimai

Klaipėdos pilies ir bastionų komplekso bei teritorijos tyrimai vykdomi nuo 1968 m. Pirmieji archeologiniai kasinėjimai pradėti 1968 m. (MA Istorijos instituto ekspedicija, vadovas – habil. dr. A. Tautavičius), istorinės apžvalgos pasirodė 1970 m. Archeologiniai tyrimai gana nuosekliai tęsėsi ir tarybiniais metais, kai pilies teritorijoje veikė Baltijos laivų remonto įmonė. Nuo 1975 iki 1981 m. su pertraukomis piliavietė buvo kasinėta tuometinio Paminklų konservavimo instituto Klaipėdos skyriaus archeologų. Nuo 1993 m. tyrimo darbus Klaipėdos piliavietėje vėl atnaujino Klaipėdos universiteto Vakarų Lietuvos ir Prūsijos istorijos centras, kaip ir 1975-1981 m. tyrimams vadovavo Vladas Žulkus.

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapų	Laida
	16	39	0

9. XVII a. Klaipėdos pilies rekonstrukcija. Aut. Architektas S.Manomaitis, prof. V. Žulkus. 1995 m.

1995 m. Vladas Žulkus kartu su architektu Sauliumi Manomaičiu atliko *Klaipėdos XVI-XVII a. Pilies planų ir aprašymų istoriografinė analizė*, Tai buvo turimų duomenų apie XVI - XVII a. Klaipėdos pilį analizė su tikslu nustatyti atskirų buvusios pilies dalių ir viso komplekso dydžius, sujungti ir vieną kitu sutikrinti archeologinių kasinėjimų, istorinius, kartografinius ir ikonografinius duomenis. Galutiniu tokios analizės tikslu būtų įmanomai pilna ir kiek galint tikslesnė Klaipėdos pilies rekonstrukcija.

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapų	Laida
	17	39	0

Apsauginių stoginių vaizdas

Pilės atkūrimo darbai pradėti pagal 1998 m. paruoštą architektų L. Šliogerienės ir V. Šliogerio *Klaipėdos piliavietės šiaurinės dalies restauravimo ir pritaikymo koncepciją*.

Pilės teritorija įgavo pirminį vaizdą, kuris daug metų buvo pažįstamas klaipėdiečiams – suformuoti Karlo ir Fridricho bastionai, pilies šiaurinio korpuso pamatai konservuoti, nuo saulės ir kritulių jiems apsaugoti pastatytos medinės stoginės. Atkurtas Didžiojo bokšto pirmo aukšto mūras, pažymint bokšto vietą. Bastionų poternos restauruotos, jose įrengtas muziejus.

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapų	Laida
	18	39	0

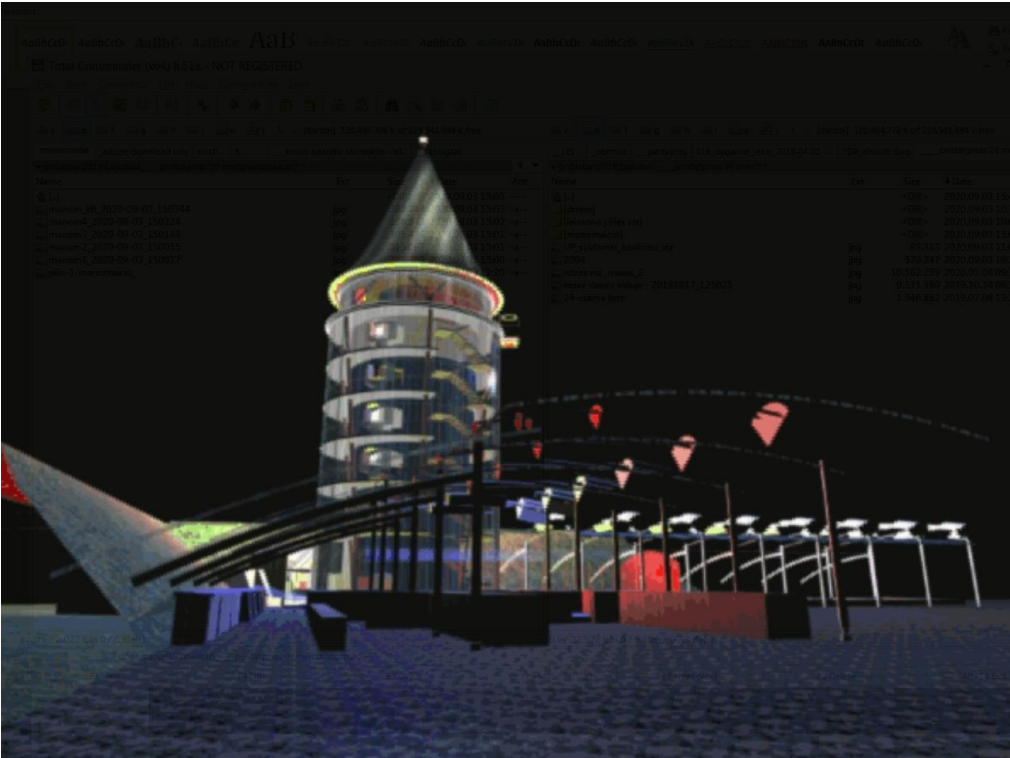
XX a. pab. užstatymo analizė

Pilies teritorija buvo tankiai užstatyta gamybiniais cechais.

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapu	Laida
	19	39	0

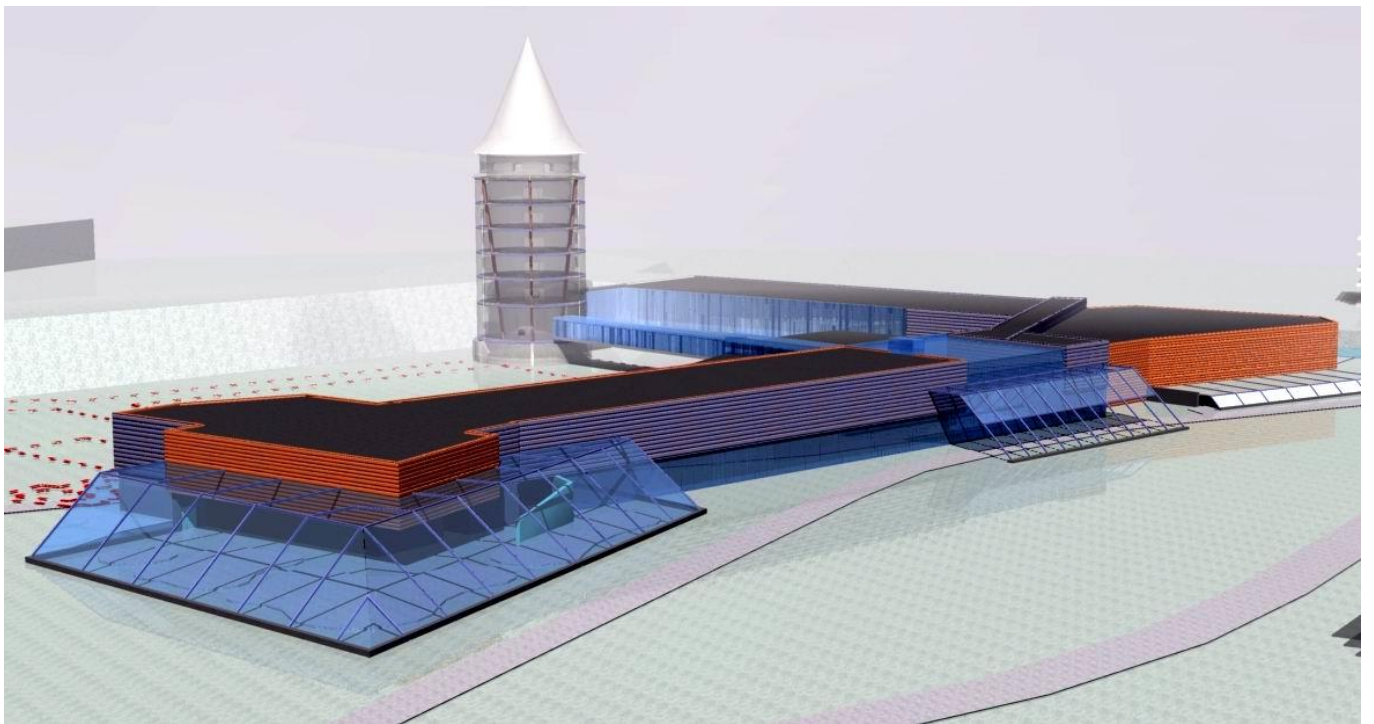
8. Pirmieji pilies konkursai

Pilies teritorijos vystymui pradėti skelbti architektūriniai konkursai. Buvo siūlomas ne tik naujas medžiagiškumas, bet ir naujos didžiojo bokšto formos. Naujos formos konkursų nelaimėjo, bet stiklas buvo labai populiarus tarp pasiūlymų. Labiausiai įsidėmėtinas, geriausiai prisimenamas architekto Sauliaus Manomaičio projektavimo įmonės „Vakarų siluetas“ architektų suprojektuotas stiklinis bokštas.

1999 – 2000 m. Klaipėdos pilies Didžiojo bokšto architektūrinio sprendimo PP konkursas, 1 vieta

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapu	Laida
	20	39	0

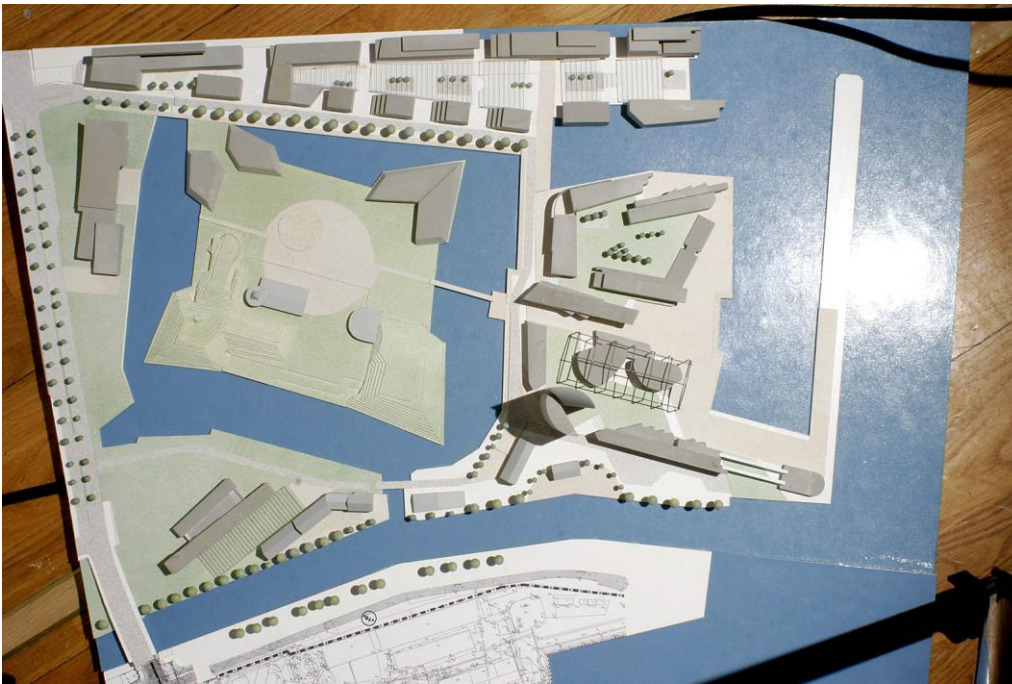
2002 m. Pilies ir bastionų komplekso teritorijos vystymo ir valdymo modelio konkurso nugalėtojo vizualizacija. Vaizdas iš pietų

Patvirtinus 2002 m. detalų planą architektūriniai konkursai tęsėsi.

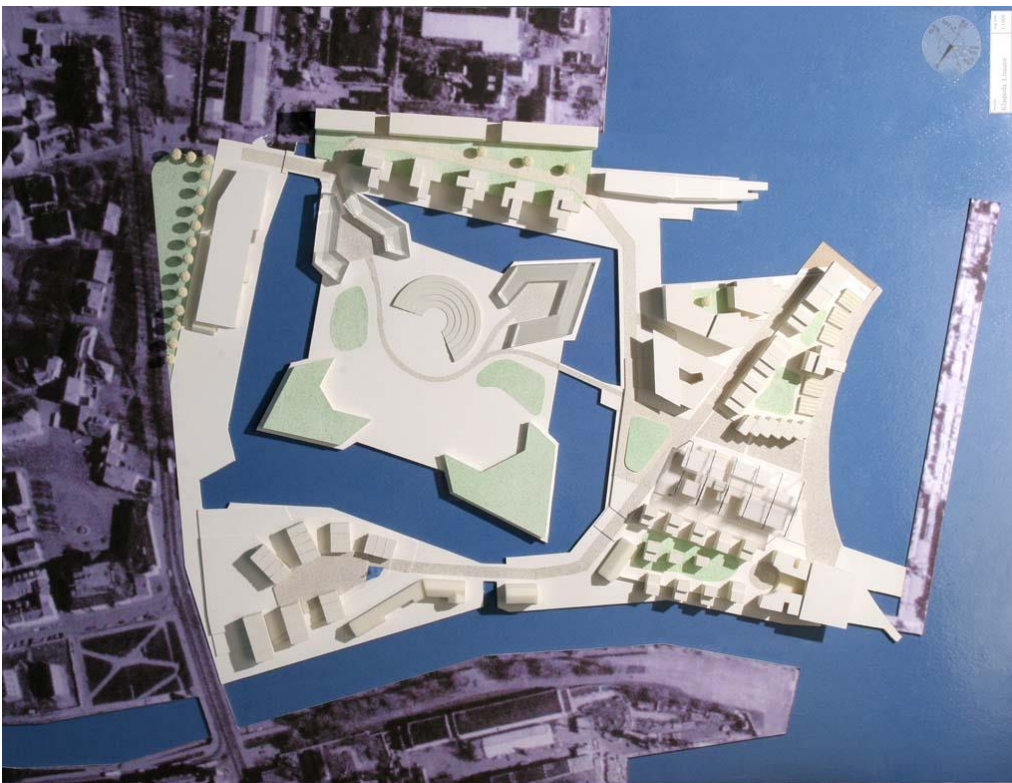
2002 m. lapkričio mėn. įvyko Pilies ir bastionų komplekso teritorijos vystymo ir valdymo modelio konkursas. Nugalėtojas – UAB „Uostamiesčio projektas“. Konkurso dalyvis pateikė piliavietės ir aplinkinių teritorijų tvarkymo bendrą koncepciją.

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapy	Laida
	21	39	0

9. Pirmosios pilies aplinkos vizijos

Niels Torp kompanijos parengtas maketas, pirmas ir antras pasiūlymo variantai

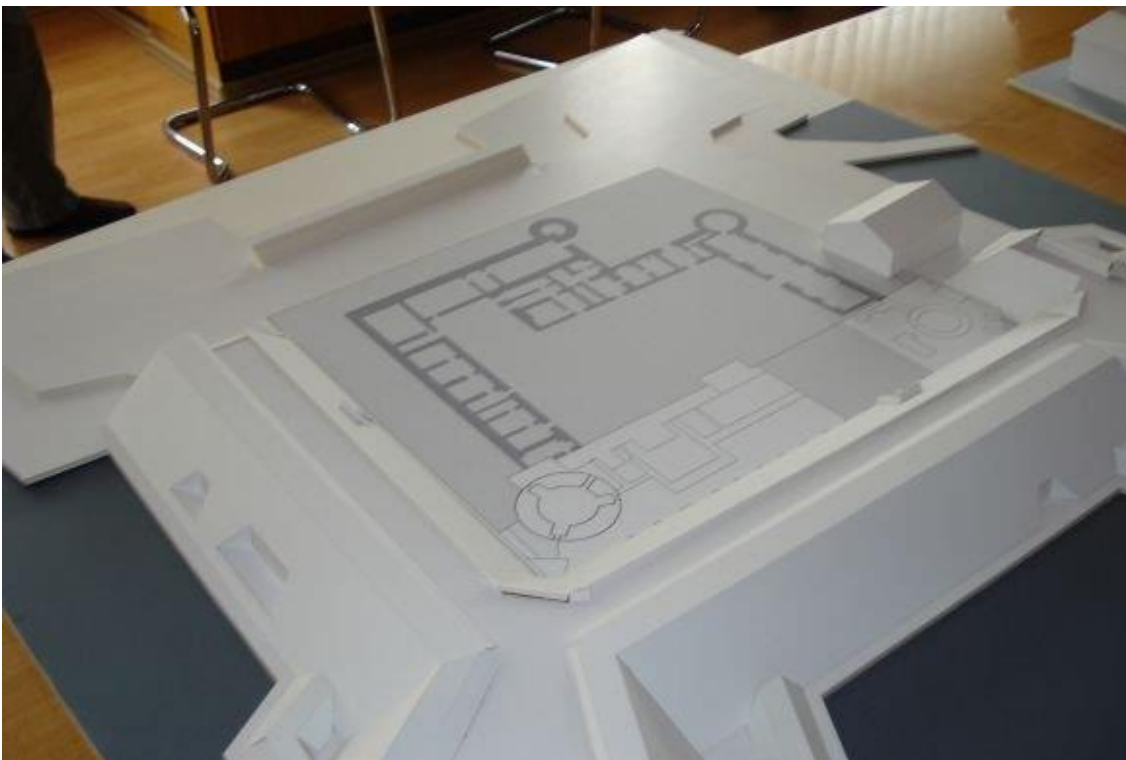

2004 m. pasikeitus AB „Klaipėdos laivų remontas“ akcininkams palaiptiui pradėtas vykdyti sutarimas su miesto savivaldybe dėl gamybinės veiklos nutraukimo miestui svarbioje teritorijoje. Įmonė kviečia norvegus architektus (Niels Torp kompanija), turinčius patirties vykdant gamybinių teritorijų konversijas, pateikti projektinius pasiūlymus.

Pateiktuose pasiūlymuose Pilies teritorijoje matyti bastionų atkūrimo pasiūlymai naudojant naujas priemones.

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapy	Laida
	22	39	0

10. Pilis – pagrindinis akcentas

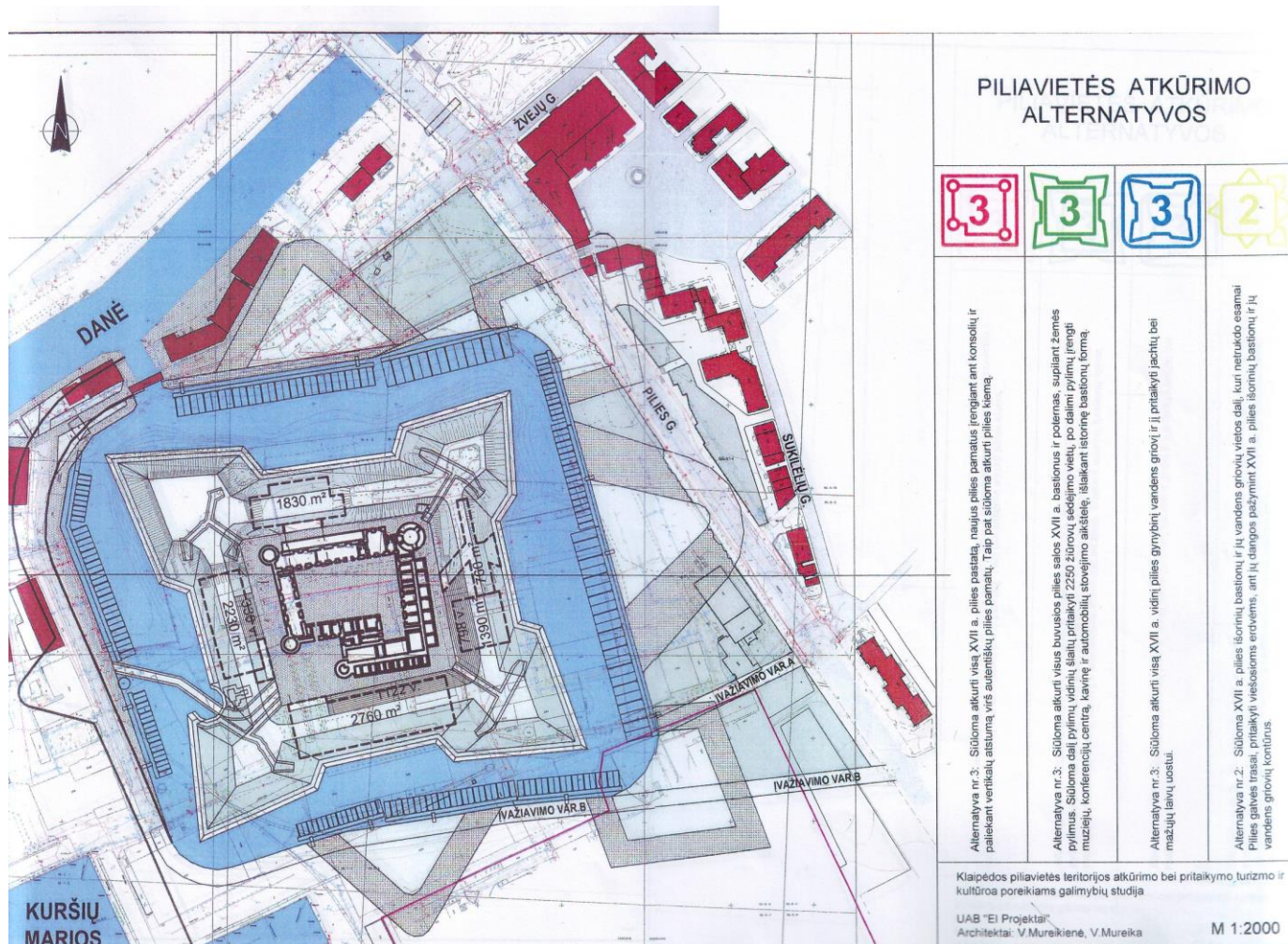
2009 m. supaprastinto atviro projekto konkurso nugalėtojo maketo fotonuotraukos

2009-05-18 buvo paskelbtas atviro projekto konkursas projektui „Visuomeninių renginių infrastruktūros Klaipėdos piliavietės teritorijoje suformavimas I etapas“. Laimėtojas – architektės V. Mureikienės UAB „Archbalt“. Konkurso dalyvis pateikė piliavietės teritorijos bendrą koncepciją.

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapu	Laida
	23	39	0

2008-07-02 Klaipėdos miesto savivaldybės pasitarimo dėl Klaipėdos piliavietės teritorijos atkūrimo bei pritaikymo turizmo ir kultūros poreikiams protokolu nuspręsta pritarti parengtai Klaipėdos Piliavietės teritorijos atkūrimo bei pritaikymo turizmo ir kultūros poreikiams galimybių studijai ir Klaipėdos piliavietės atstatymo 3.3.3.2 variantui kaip siekiamybei. Klaipėdos Piliavietės teritorijos atkūrimo bei pritaikymo turizmo ir kultūros poreikiams galimybių studijos rengėjas UAB „EI projektai“ ir architektė V. Mureikienė.

Valstybinės kultūros paveldo komisijos 2009-01-30 posėdyje buvo pristatyta „Klaipėdos piliavietės teritorijos atkūrimo bei pritaikymo turizmo ir kultūros poreikiams galimybių studija“. Komisijos posėdyje nutarta pritarti Klaipėdos piliavietės teritorijos atkūrimui, kaip išimtiniam atvejui vadovaujantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 23 straipsnio 4 dalies nuostatomis.

Klaipėdos piliavietės atstatymo 3.3.3.2 variantas iš Klaipėdos Piliavietės teritorijos atkūrimo bei pritaikymo turizmo ir kultūros poreikiams galimybių studijos

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapu	Laida
	24	39	0

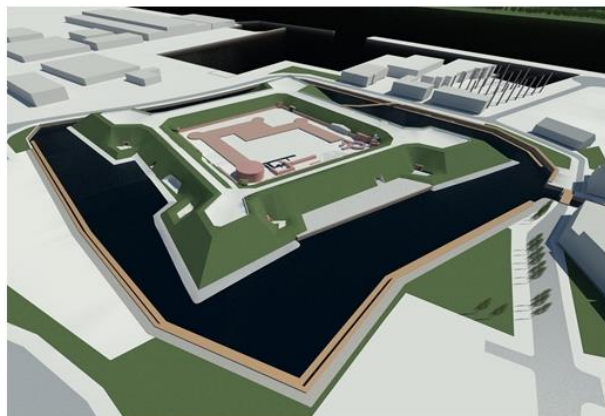

2008-2010 m. atliekant Danės upės krantinių rekonstrukciją, iškasta dalis užpiltos rytinės fosos, joje įrengiant jachtų ir mažųjų laivų uostą.

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapų	Laida
	25	39	0

1

2

3

4

Remiantis specialiuoju, bendruoju ir detaliuoju planais 2009 – 2012 m. UAB „Uostamiesčio projektas“ parengė Klaipėdos pilies ir bastionų komplekso atkūrimo, statybos ir pritaikymo I-o etapo techninį projektą. Techniniame projekte buvo numatyti galimi pilies atkūrimo etapai.

Pirmajame etape planuojama atstatyti šiaurinę kurtiną, sklandžiai sujungiant princo Fridricho ir princo Karlo bastionus, atkurti rytinę kurtiną, ją pratęsiant iki buvusio pietrytinio bastiono, suformuoti pilies kiemo aikštę ir sutvarkyti jos gerbūvį, įrengti naujas konstrukcijas, apsaugančias archeologines atodangas nuo tiesioginių kritulių ir neigiamo aplinkos poveikio.

Antrajame etape numatoma atkurti pietrytinį ir pietvakarinį bastionus, pietinę ir vakarinę kurtinas, baigti atkurti fosą bei tiltą. Tokiu būdu antrajame etape būtų pilnai suformuota pilies sala su bastionais.

Trečiajame etape numatoma galimybė atkurti pilies pastato tūrius.

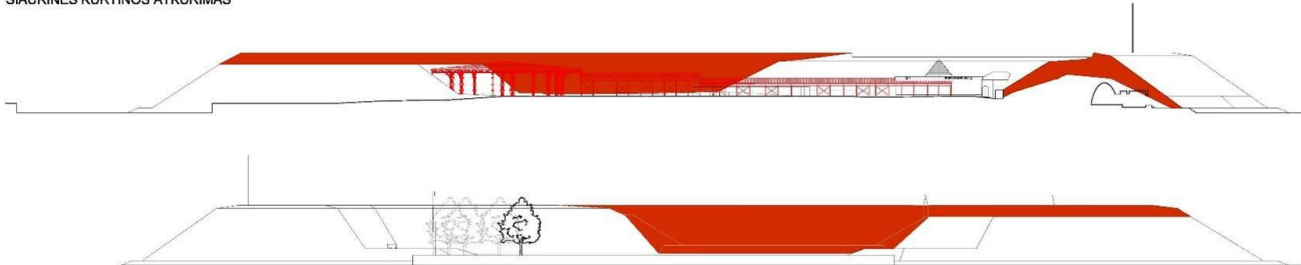
Šie etapai gali būti skaidomi (pvz. **trečias A etapas** – Pilies bokšto, kaip simbolio atkūrimas).

Ar bus vykdomi visi etapai – nulems visuomenės apklausa ir turimos lėšos.

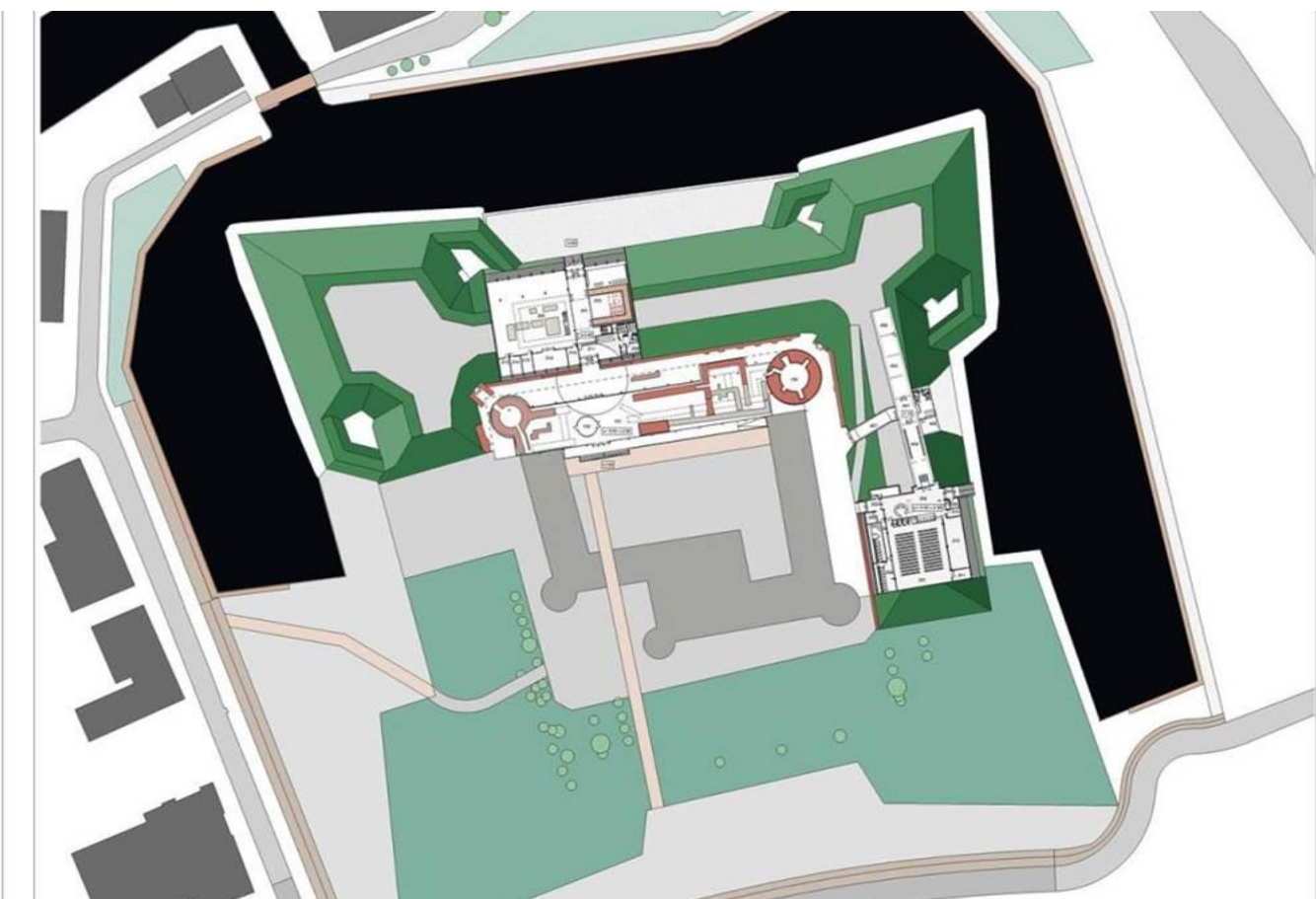
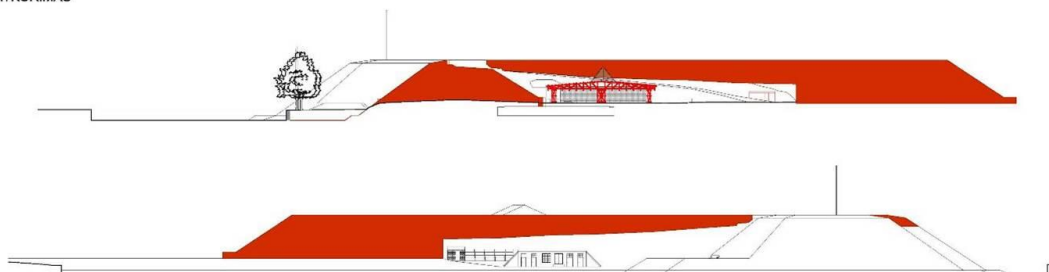
Vykdamas kiekvieną iš šių etapų prioritetas turi būti skiriamas ne skubotam atkūrimui, o išlikusios vertybės dalies konservavimui ir restauravimui.

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapų	Laida
	26	39	0

ŠIAURINĖS KURTINOS ATKŪRIMAS

RYTINĖS KURTINOS ATKŪRIMAS

Pagal parengtą projektą šiuo metu yra įgyvendinta:

- konservuoti išlikę pilies šiaurinio korpuso pamatai/mūrai;
- suformuota pilies kiemo aikštė ir sutvarkytas gerbūvis, aikštė naudojama Klaipėdos šventėms;
- pratęsta rytinė kurtina, po ją įrengiant edukacinę/konferencijų salę, MLIM muziejaus reikmėms pritaikytas buvęs požeminis 2-ojo p. k. laikų kuro sandėlis;
- sujungti Karlo ir Fridricho bastionai atstatant šiaurinę kurtiną, po ją įrengiant MLIM muziejaus patalpas.

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapų	Laida
	27	39	0

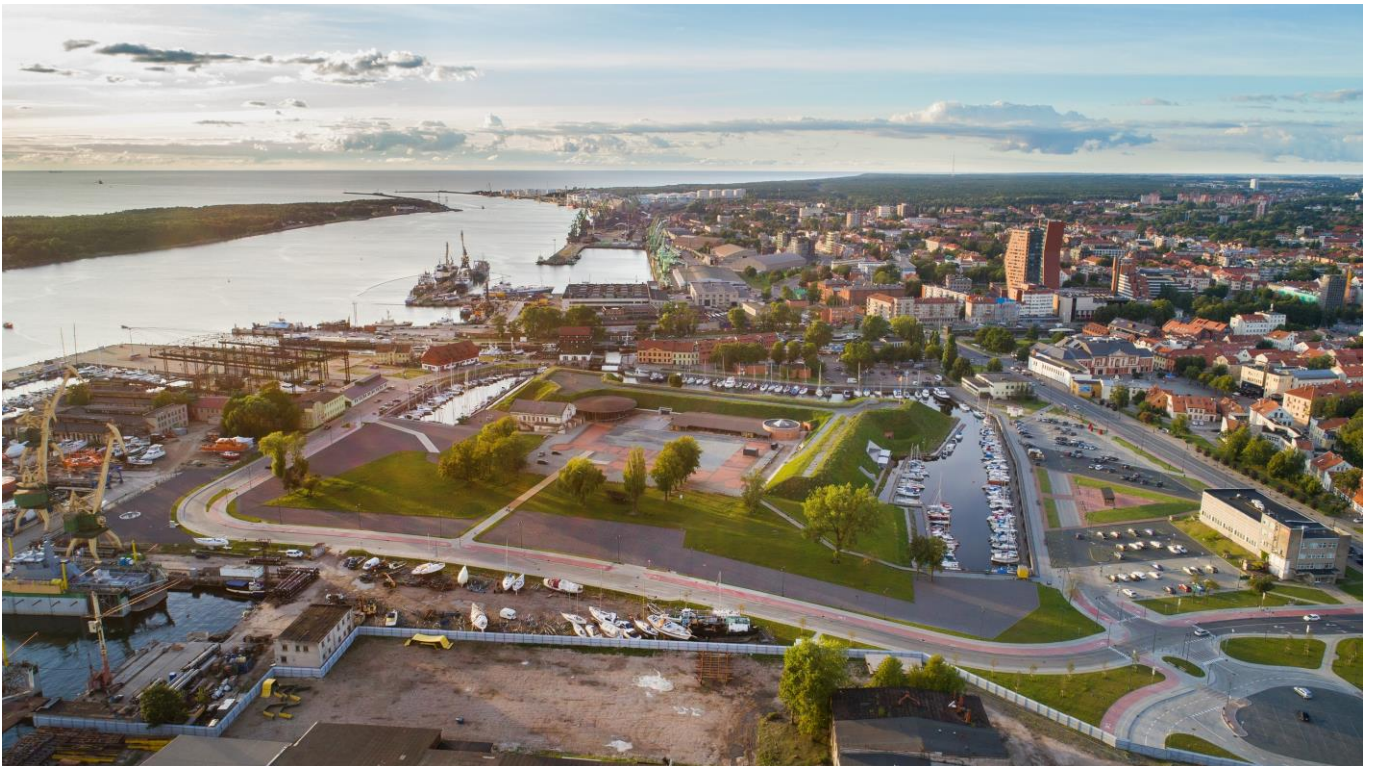

Edukacinė salė rytinėje kurtinoje

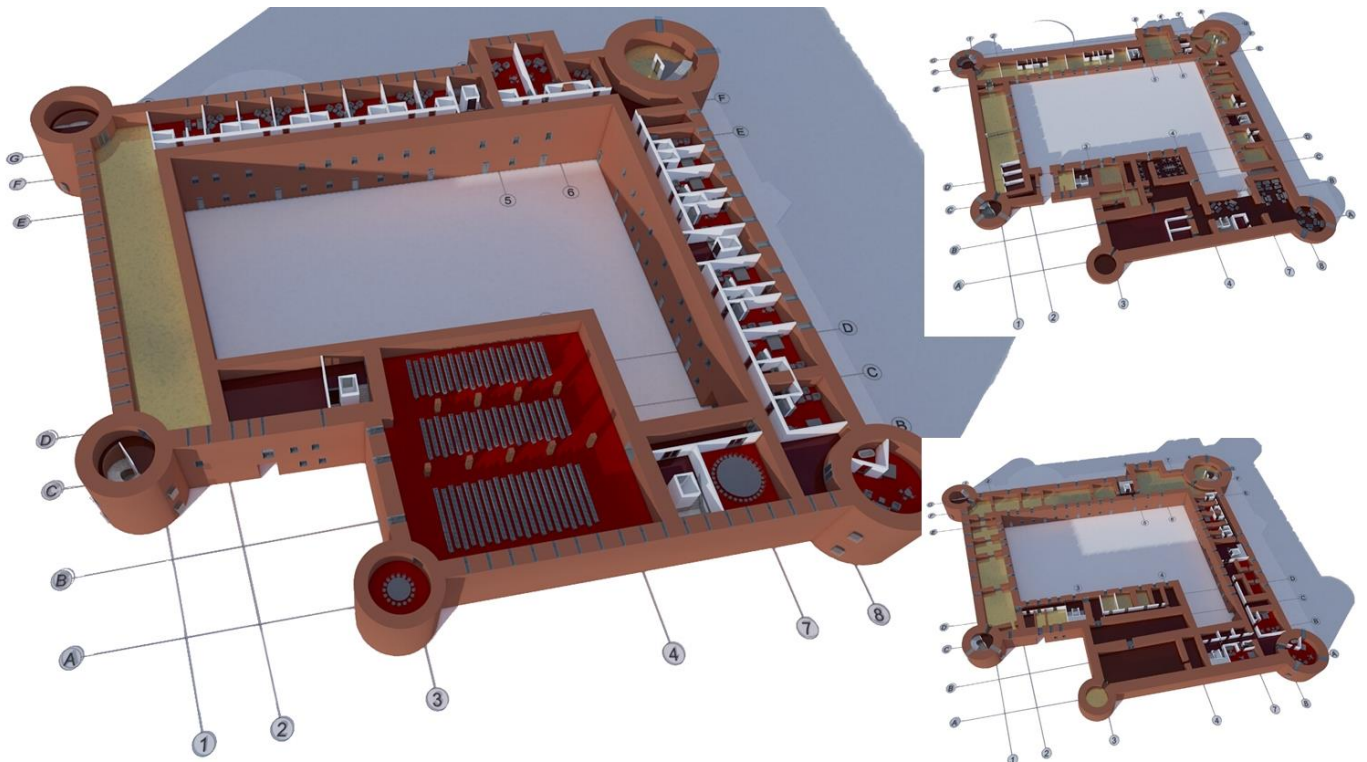
MLIM muziejus šiaurinėje kurtinoje

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapų	Laida
	28	39	0

2017 m. buvo suprojektuota Priešpilio gatvės atkarpa pietinėje piliavietės teritorijos dalyje, patraukiant ją nuo Pilies bastionų. Neišlikusi pietinė fosa ir dalis vakarinės fosos nužymėta skaldos danga, taip atkuriant bendrą pilies komplekso vaizdą

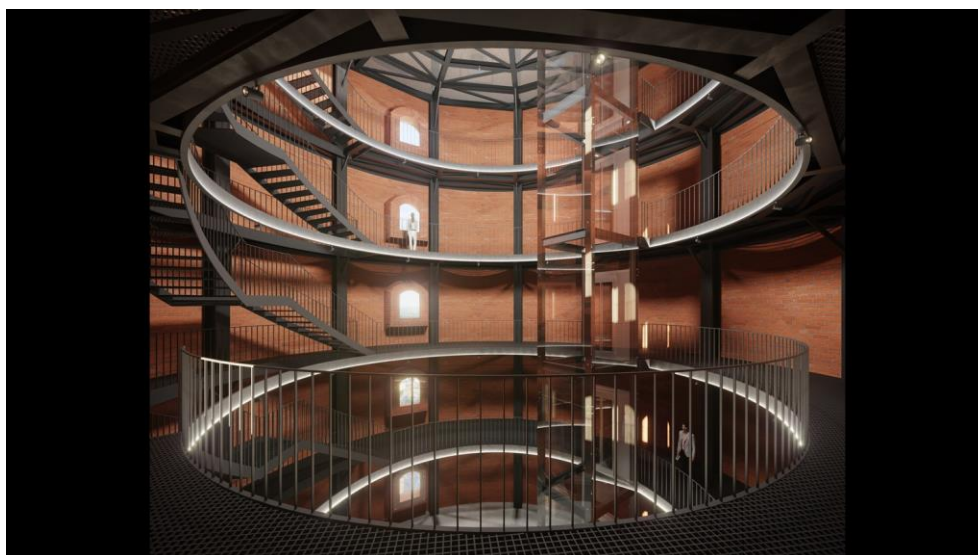
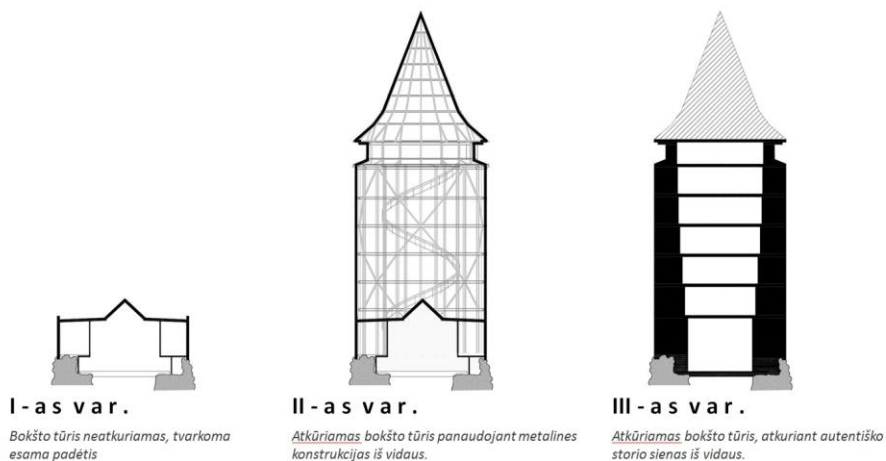
2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapu	Laida
	29	39	0

2017 m. buvo parengti Klaipėdos pilies ir bastionų komplekso atkūrimo, statybos ir pritaikymo projektiniai pasiūlymai ir trimatis pilies modelis, kuris buvo pristatytas 2017-11-08 – 09 d. vykusioje tarptautinėje konferencijoje „Klaipėdos pilies atkūrimo perspektyvos“.

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapų	Laida
	30	39	0

11. Didžiojo bokšto atkūrimas

2018-03-20 Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos kolegija pritarė pilies bokšto atkūrimui išoriškai atkartojant tikslų bokšto siluetą, atkartojant buvusių fasadus, plytų mūro rišimo tipą bei naudojant autentiškus plytų matmenis, tačiau neatkūrinėjant pinos apimties sienų iš vidaus, jas pakeičiant lengvesne metaline konstrukcija, taip išsaugant išlikusias autentiškas konstrukcijas (var. Nr. 2).

2018 m. pradėdami Didžiojo bokšto tūrio atkūrimo projekto rengimo darbai. 2020 m. parengtas tvarkybos darbų projektas, 2020 m. parengtas TP ir 2021 m. pabaigoje gautas SLD, 2022 m. pabaigoje pradėta statyba, 2026 m. bokštas pripažintas tinkamu naudoti.

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapu	Laida
	31	39	0

Didžiojo bokšto tūrio atkūrimo, kaip Klaipėdos senamiesčio audiniui būtinos vertikalės, bei suardytos senamiesčio urbanistinės struktūros atkūrimo ženklų klausimas buvo svarstomas bent du dešimtmečius.

Vaizdas iš Turgaus gatvės (fotonuotrauka iš KMSA puslapio klaipeda.lt)

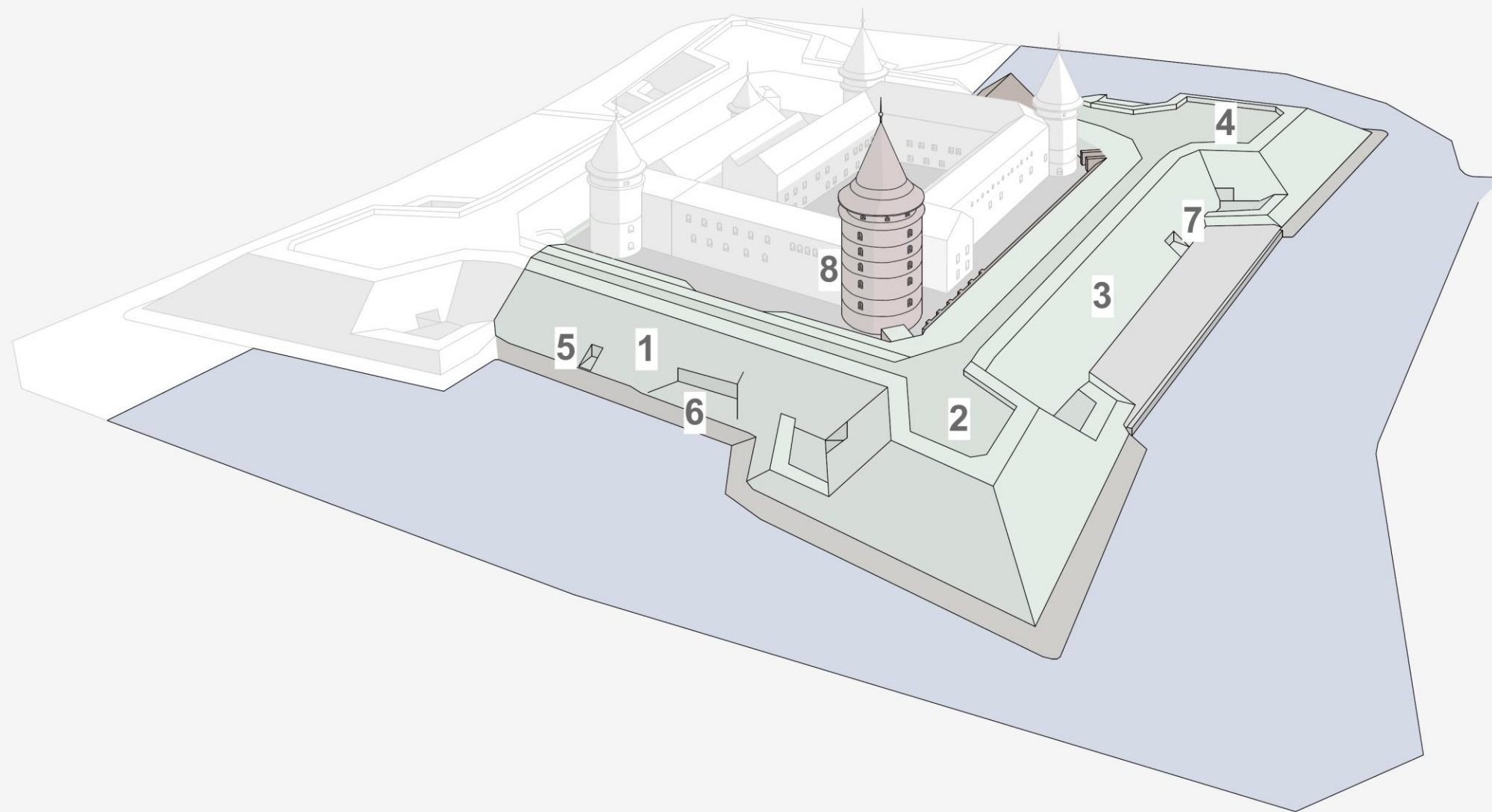
2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapu	Laida
	32	39	0

Vaizdas naktį (fotonuotrauka iš KMSA puslapio klaipeda.lt)

	Lapas	Lapu	Laida
2026-03-16/PPP-01/AR	33	39	0

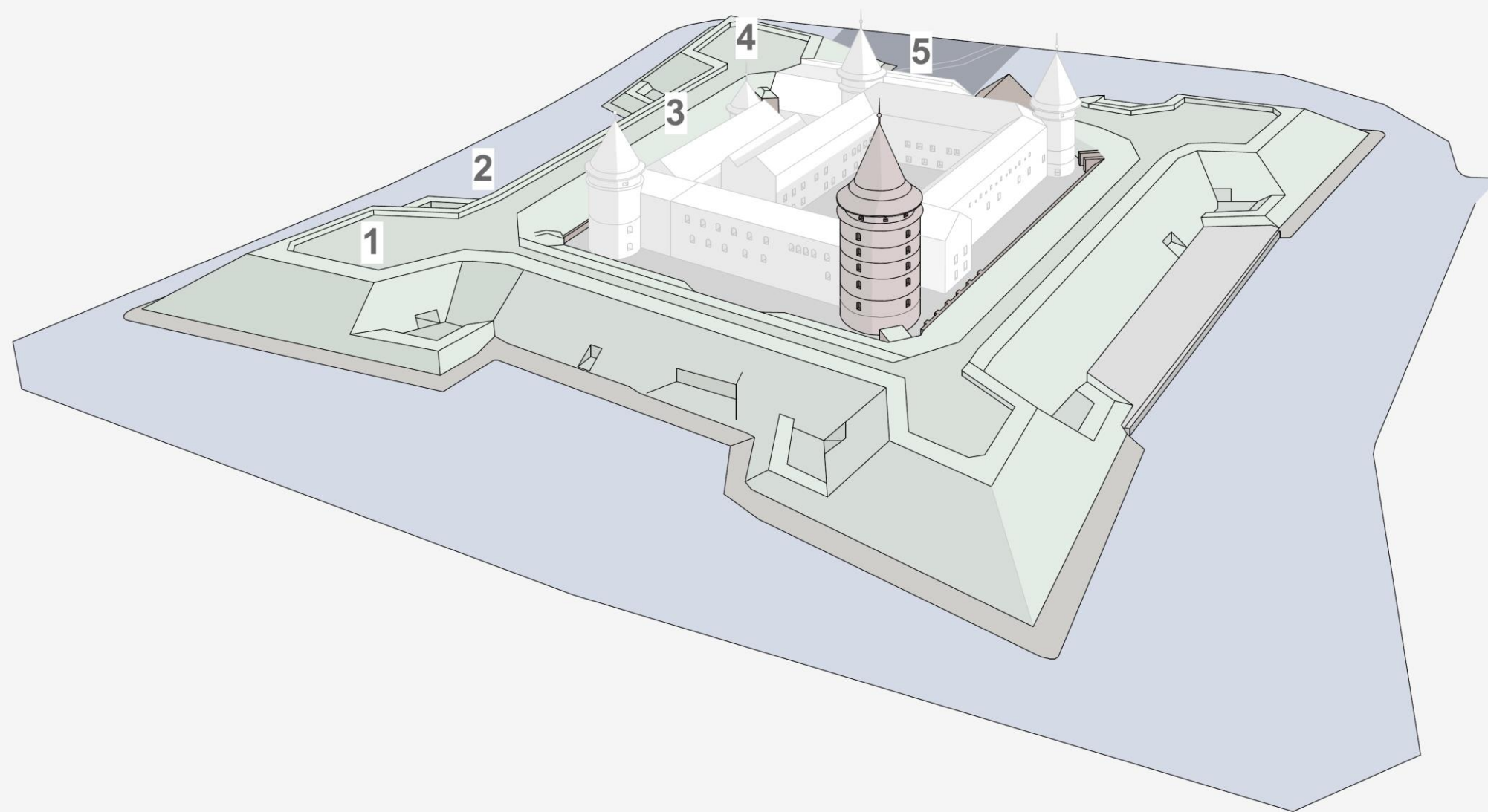
ESAMA SITUACIJA

1. Rytinė kurtina
2. Princo Fridricho bastionas
3. Šiaurinė kurtina
4. Princo Karlo bastionas
5. Pilies muziejaus konferencijų salė (300 vt.)
6. Pilies muziejus
7. Pilies muziejus
8. Didysis pilies bokštas - pilies muziejus
bendrasis plotas - 202,86 m²
pastato tūris - 8300 m³
aukštų skaičius (vnt.) - 1
pastato aukštis - 45,49 m

I-AS ETAPAS

pylimų ir fosos atkūrimas

1. atkuriamas pietrytinis princo Ludvigo bastionas su poterna

2. atkuriamas pietinė fosa

3. atkuriamas pietinė kurtina

4. atkuriamas pietvakatinis Fridricho Vilhelmo bastionas su poterna

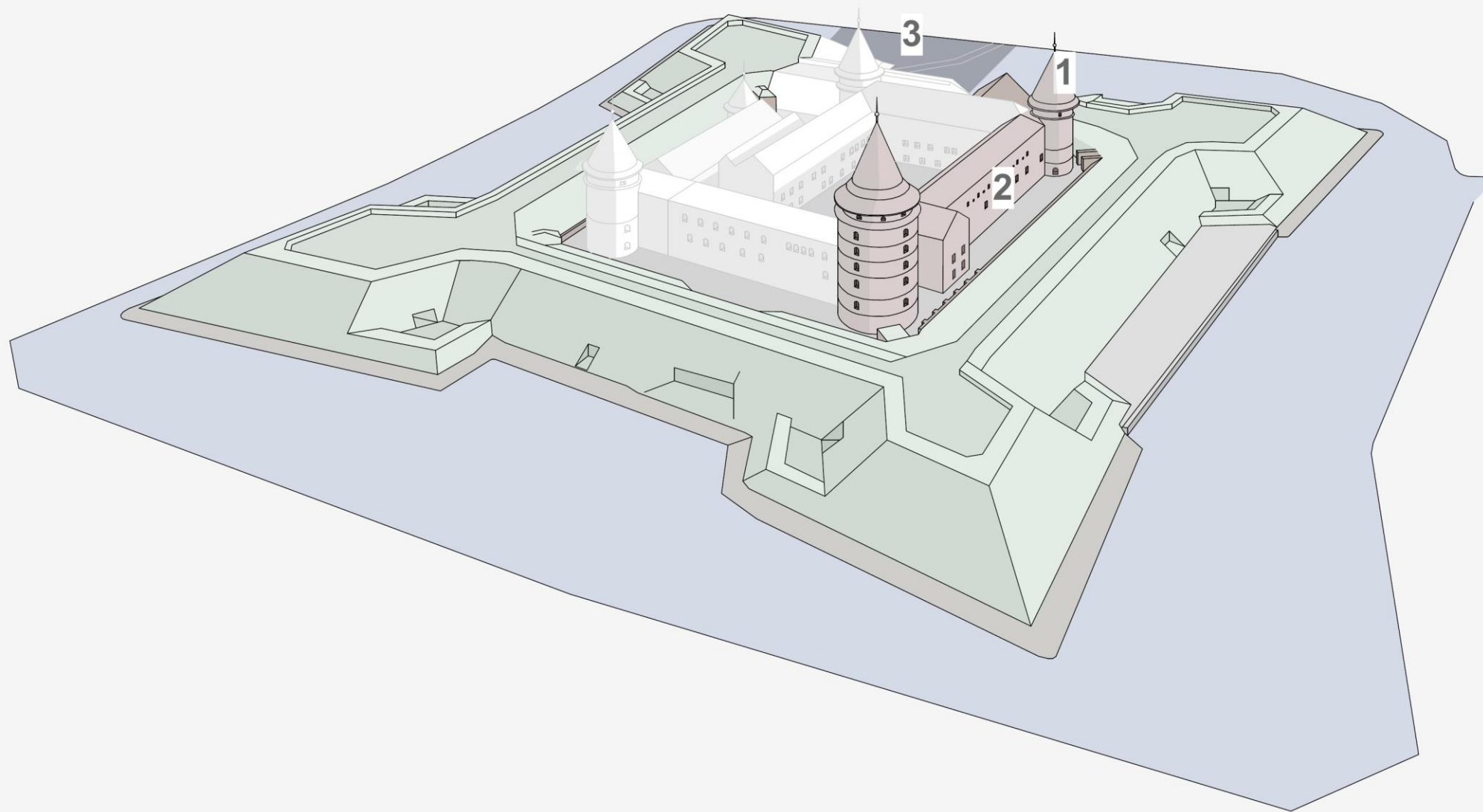
5. paliekamas pateikimas į piliavietę tvarkomųjų paveldo ir statybos darbų vykdymui

Numatomas atkuriamų poternų pietrytiniame ir pietvakariniame bastionuose bendras požeminis plotas - apie 400 m²

Galimas požeminis plotas pietinėje kurtinoje - apie 1 600 m²

II-AS ETAPAS

galimas tarpinis šiaurinės pilies išsklotinės atkūrimo etapas

1. šiaurės vakarų bokštas
I a. plotas - 39,73 m²
II a. plotas - 39,73 m²
III a. plotas - 51,69 m²
bendras plotas - 131,16 m²
tūris - 2910 m³
aukštis - 33,60 m

2. korpusas tarp šiaurės rytų ir
šiaurės vakarų bokštų
I a. plotas - 541,58 m²
II a. plotas - 581,06 m²
III a. plotas - 581,06 m²
bendras plotas - 1703,70 m²
tūris - 16 715 m³
aukštis - 18,60 m

3. paliekamas pateikimas į
piliavietę tvarkomųjų paveldo ir
statybos darbų vykdymui

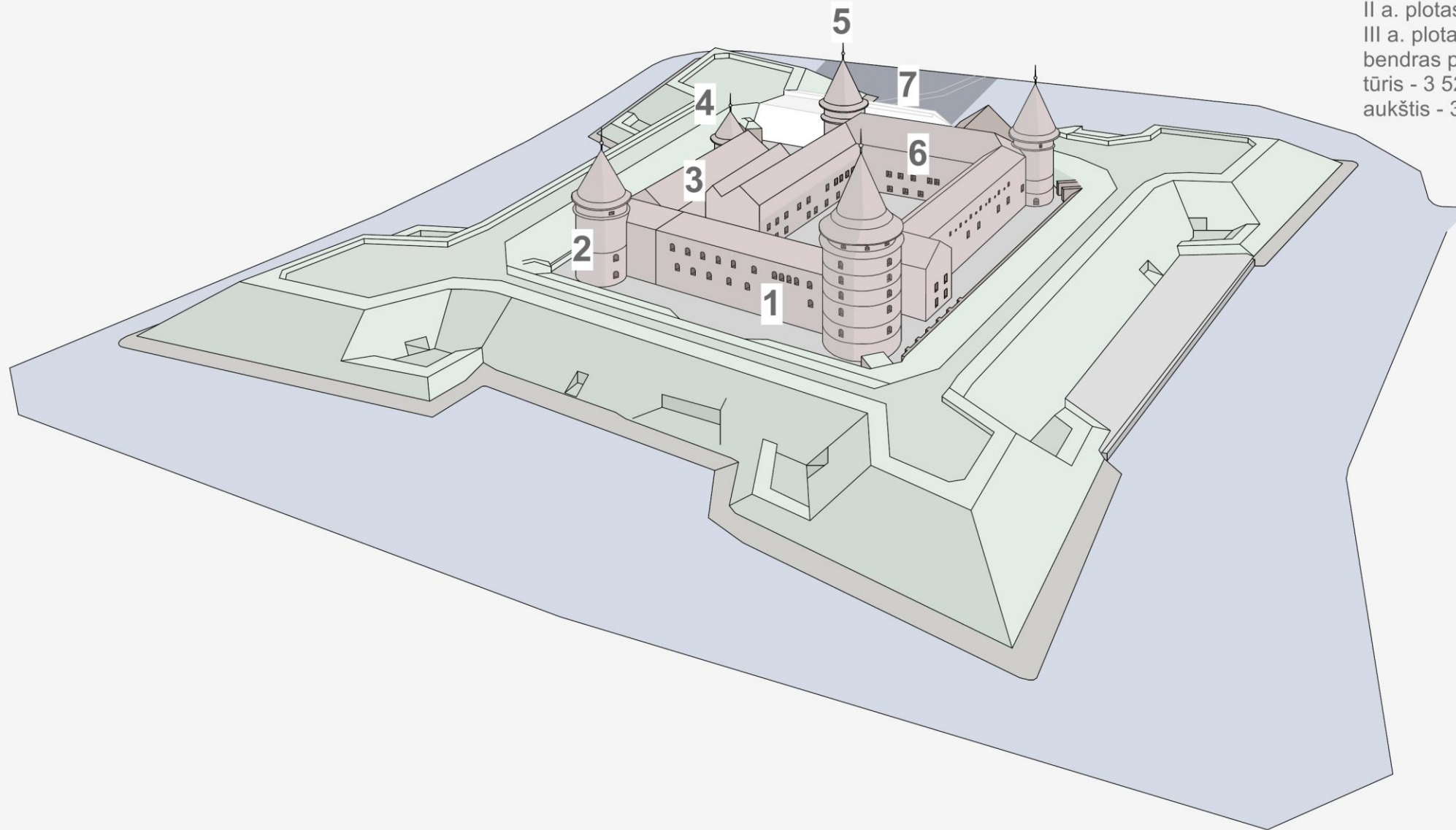
bendras etapo plotas - 1834,86 m²
bendras etapo tūris - 19 625 m³

Pastaba: pateikti plotų ir tūrių duomenys - preliminarūs.

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapų	Laida
	36	39	0

III-IAS ETAPAS

likusių pilies tūrių atkūrimas

1. korpusas tarp šiaurės rytų ir pietryčių bokštų
I a. plotas - 310,03 m²
II a. plotas - 249,59 m²
III a. plotas - 249,59 m²
bendras plotas - 809,21 m²
tūris - 10 709 m³
aukštis - 20,50 m

2. pietrytinis bokštas
I a. plotas - 56,37 m²
II a. plotas - 56,37 m²
III a. plotas - 70,46 m²
bendras plotas - 183,19 m²
tūris - 3 524 m³
aukštis - 33,60 m

3. korpusas tarp pietvakarių ir pietryčių bokštų
I a. plotas - 880,92 m²
II a. plotas - 942,73 m²
III a. plotas - 942,73 m²
bendras plotas - 2 766,39 m²
tūris - 12 483 m³
aukštis - 20,50 m

4. pietinis bokštas
I a. plotas - 27,15 m²
II a. plotas - 27,15 m²
III a. plotas - 37,17 m²
bendras plotas - 91,46 m²
tūris - 1 417 m³
aukštis - 24,40 m

5. pietvakarių bokštas
I a. plotas - 30,45 m²
II a. plotas - 30,45 m²
III a. plotas - 41,01 m²
bendras plotas - 101,91 m²
tūris - 2 582 m³
aukštis - 33,60 m

6. korpusas tarp šiaurės vakarų ir pietvakarių bokštų
I a. plotas - 355,07 m²
II a. plotas - 342,56 m²
III a. plotas - 342,56 m²
bendras plotas - 1 040,19 m²
tūris - 9 830 m³
aukštis - 21,10 m

7. paliekamas pateikimas į piliavietę tvarkomųjų paveldo ir statybos darbų vykdymui

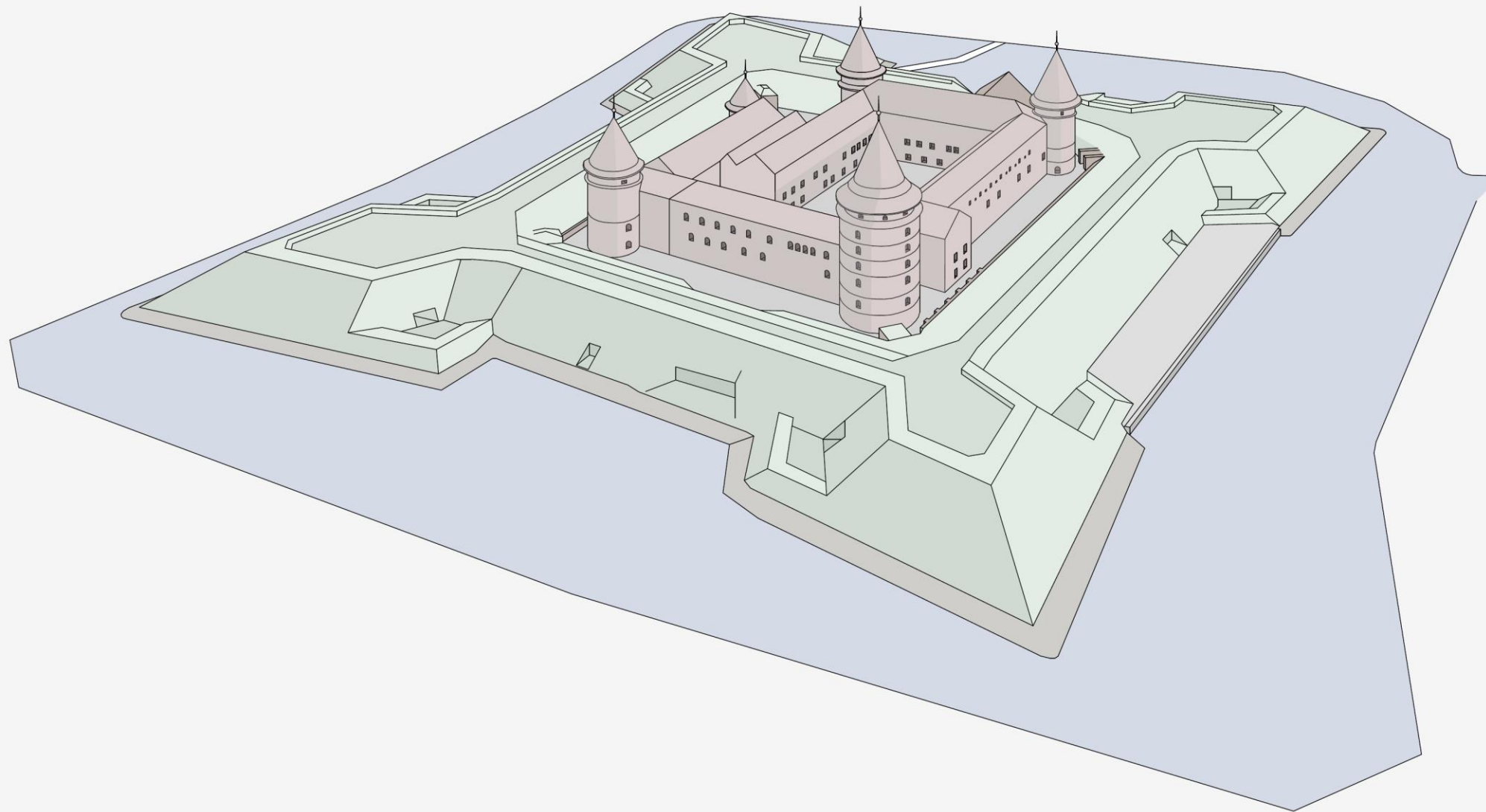
bendras etapo plotas - 4 992,35 m²
bendras etapo tūris - 40 309 m³

Pastaba: pateikti plotų ir tūrių duomenys - preliminarūs.

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapų	Laida
	37	39	0

IV-AS ETAPAS

vakarinės kurtinos ir fosos užbaigimas

esama atkurta pilies dalis

- šiaurės rytų (Didysis) bokštas

bendrasis plotas - 202,86 m²

tūris - 8 300 m³

II-as etapas

- korpusas tarp šiaurės rytų ir šiaurės vakarų bokštų
- šiaurės vakarų bokštas

bendras II-o etapo plotas - 1 834,86 m²

bendras II-o etapo tūris - 19 625 m³

III-ias etapas

- korpusas tarp šiaurės rytų ir pietryčių bokštų
- pietrytinis bokštas
- korpusas tarp pietvakarių ir pietryčių bokštų
- pietinis bokštas
- pietvakarių bokštas
- korpusas tarp šiaurės vakarų ir pietvakarių bokštų

bendras III-io etapo plotas - 4 992,35 m²

bendras III-io etapo tūris - 40 309 m³

galutinis atkurto pilies plotas -
7 030,07 m²

galutinis atkurto pilies tūris - 68 234 m³

šiuo etapu baigiami atkurti: vakarinė kurtina, integruojant buvusį irklavimo bazės pastatą; vakarinė fosos dalis ir tiltas į pilį

Pastaba: pateikti plotų ir tūrių duomenys - preliminarūs.

	Lapas	Lapų	Laida
2026-03-16/PPP-01/AR	38	39	0

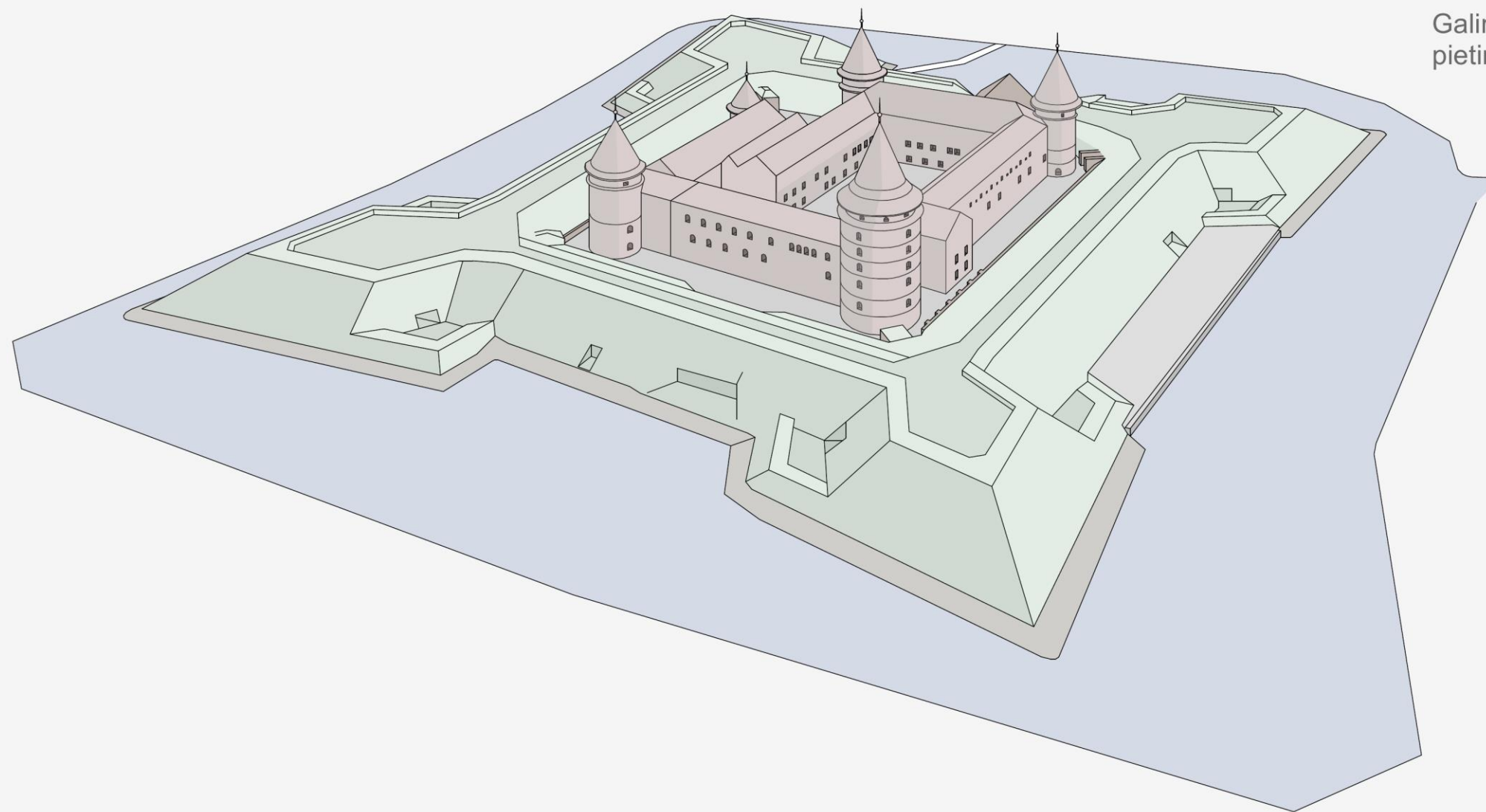
ATKURTA PILIS

atkurtos pilies plotas - 7 030,07 m²
atkurtos pilies tūris - 68 234 m³

numatomas atkuriamų poternų
pietrytiniame ir pietvakariniame
bastionuose bendras požeminis
plotas - apie 400 m²

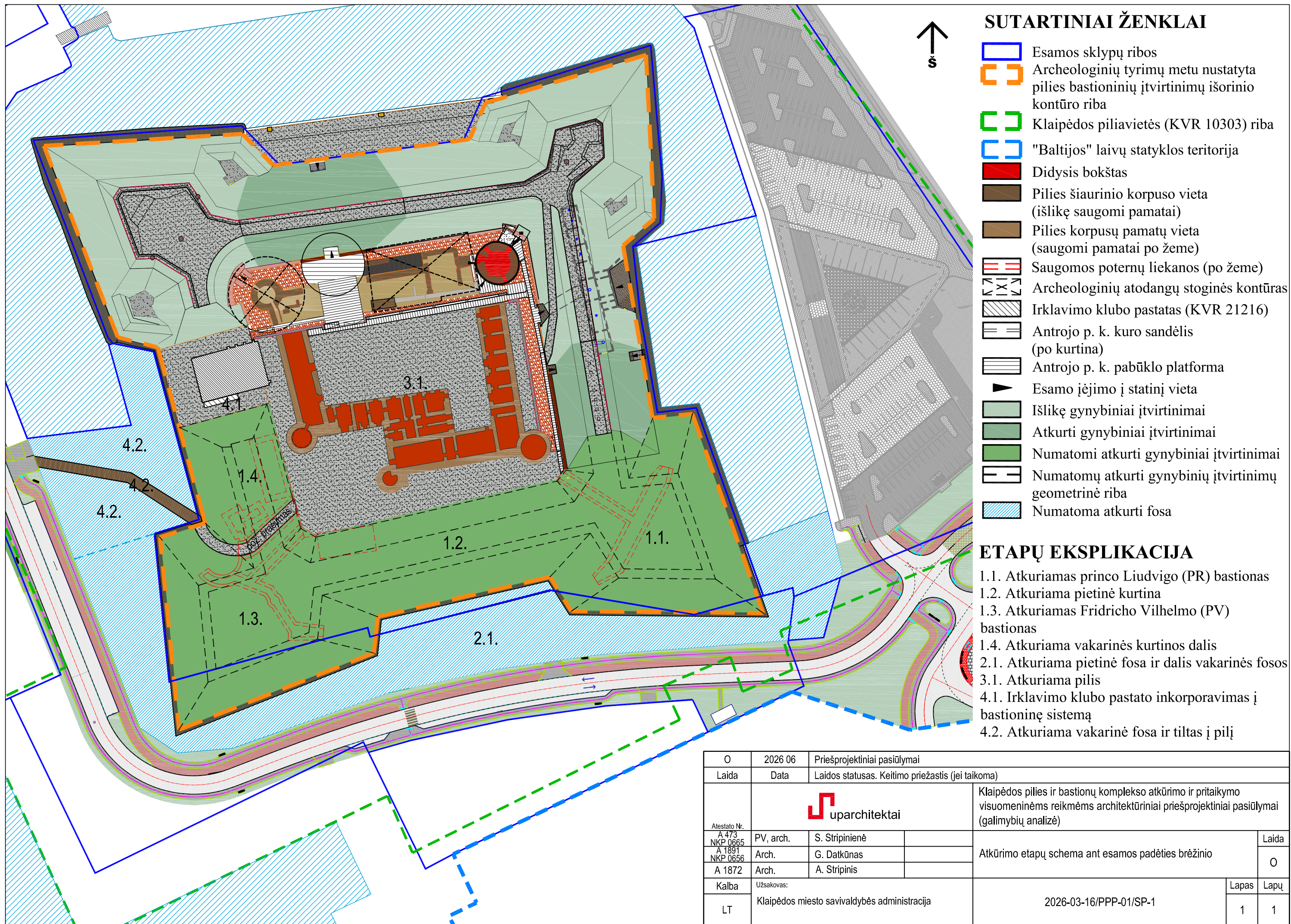
atkurtos pilies vidinio kiemo plotas
- 2522,55 m²

Galimas požeminis plotas
pietinėje kurtinoje - apie 1 600 m²

Pastaba: pateikti plotų ir tūrių duomenys - preliminarūs.

2026-03-16/PPP-01/AR	Lapas	Lapų	Laida
	39	39	0

SUTARTINIAI ŽENKLAI

- Esamos sklypų ribos
- Archeologinių tyrimų metu nustatyta pilies bastioninių įtvirtinimų išorinio kontūro riba
- Klaipėdos piliavietės (KVR 10303) riba
- "Baltijos" laivų statyklos teritorija
- Didysis bokštas
- Pilies siaurinio korpuso vieta (išlikę saugomi pamatai)
- Pilies korpusų pamatų vieta (saugomi pamatai po žeme)
- Saugomos poternų liekanos (po žeme)
- Archeologinių atodangų stoginės kontūras
- Irklavimo klubo pastatas (KVR 21216)
- Antrojo p. k. kuro sandėlis (po kurtina)
- Antrojo p. k. pabūklo platforma
- Esamo įėjimo į statinį vieta
- Išlikę gynybiniai įtvirtinimai
- Atkurti gynybiniai įtvirtinimai
- Numatomi atkurti gynybiniai įtvirtinimai
- Numatomų atkurti gynybinių įtvirtinimų geometrinė riba
- Numatoma atkurti fosa

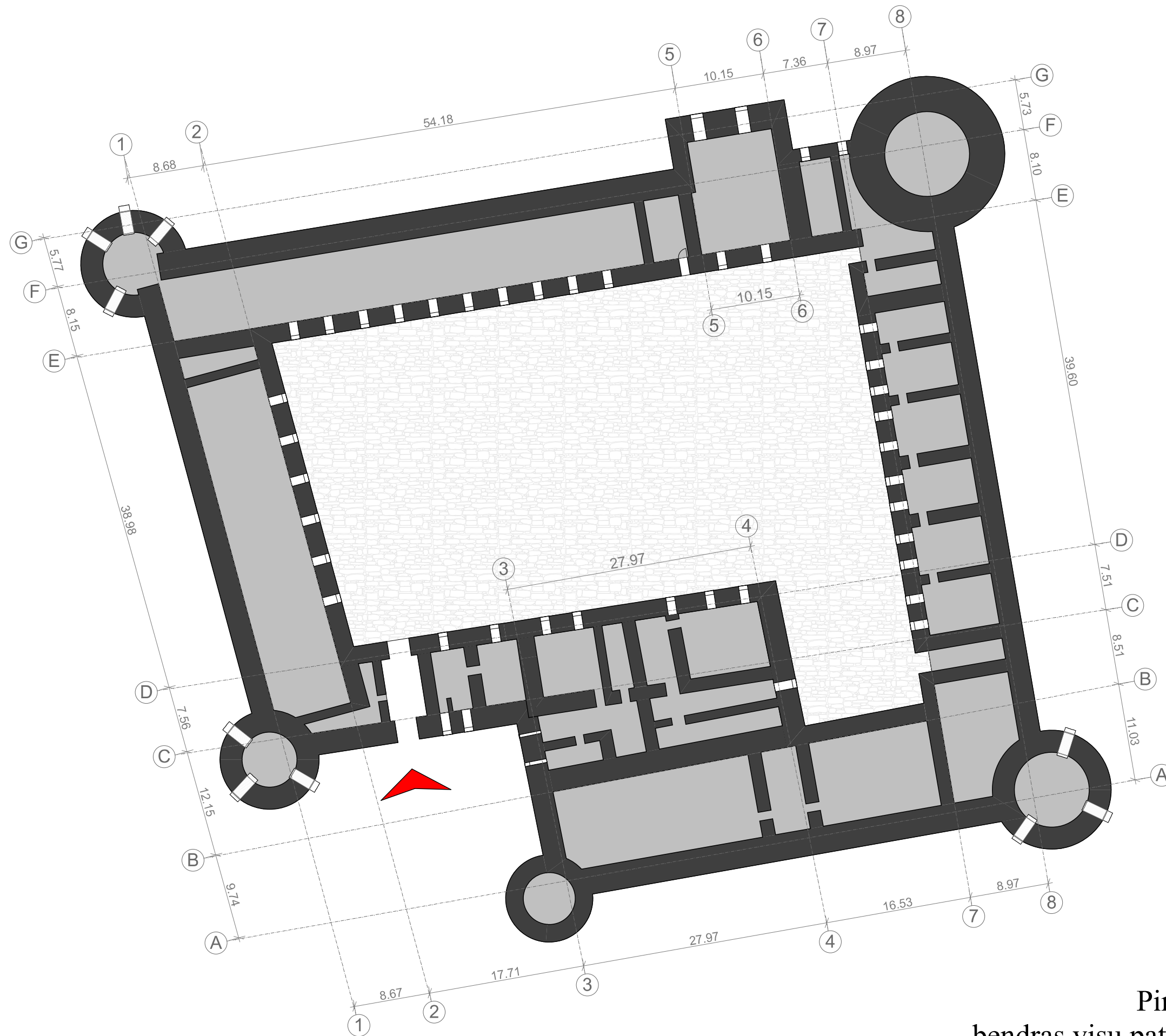
ETAPŲ EKSPLIKACIJA

- 1.1. Atkuriamas princo Liudvigo (PR) bastionas
- 1.2. Atkuriamas pietinė kurtina
- 1.3. Atkuriamas Fridricho Vilhelmo (PV) bastionas
- 1.4. Atkuriamas vakarinės kurtinos dalis
- 2.1. Atkuriamas pietinė fosa ir dalis vakarinės fosos
- 3.1. Atkuriamas pilies
- 4.1. Irklavimo klubo pastato inkorporavimas į bastioninę sistemą
- 4.2. Atkuriamas vakarinė fosa ir tiltas į pilį

O	2026 06	Priešprojektiniai pasiūlymai		
Laida	Data	Laidos statusas. Keitimo priežastis (jei taikoma)		
				Klaipėdos pilies ir bastionų komplekso atkūrimo ir pritaikymo visuomeninėms reikmėms architektūriniai priešprojektiniai pasiūlymai (galimybių analizė)
Atestato Nr.	PV, arch.	S. Stripinienė		Laida
A 473	Arch.	G. Datkūnas		O
NKP 0665	Arch.	A. Stripinis		
A 1891				
NKP 0656				
Kalba	Užsakovas:			Lapas Lapų
LT	Klaipėdos miesto savivaldybės administracija		2026-03-16/PPP-01/SP-1	1 1

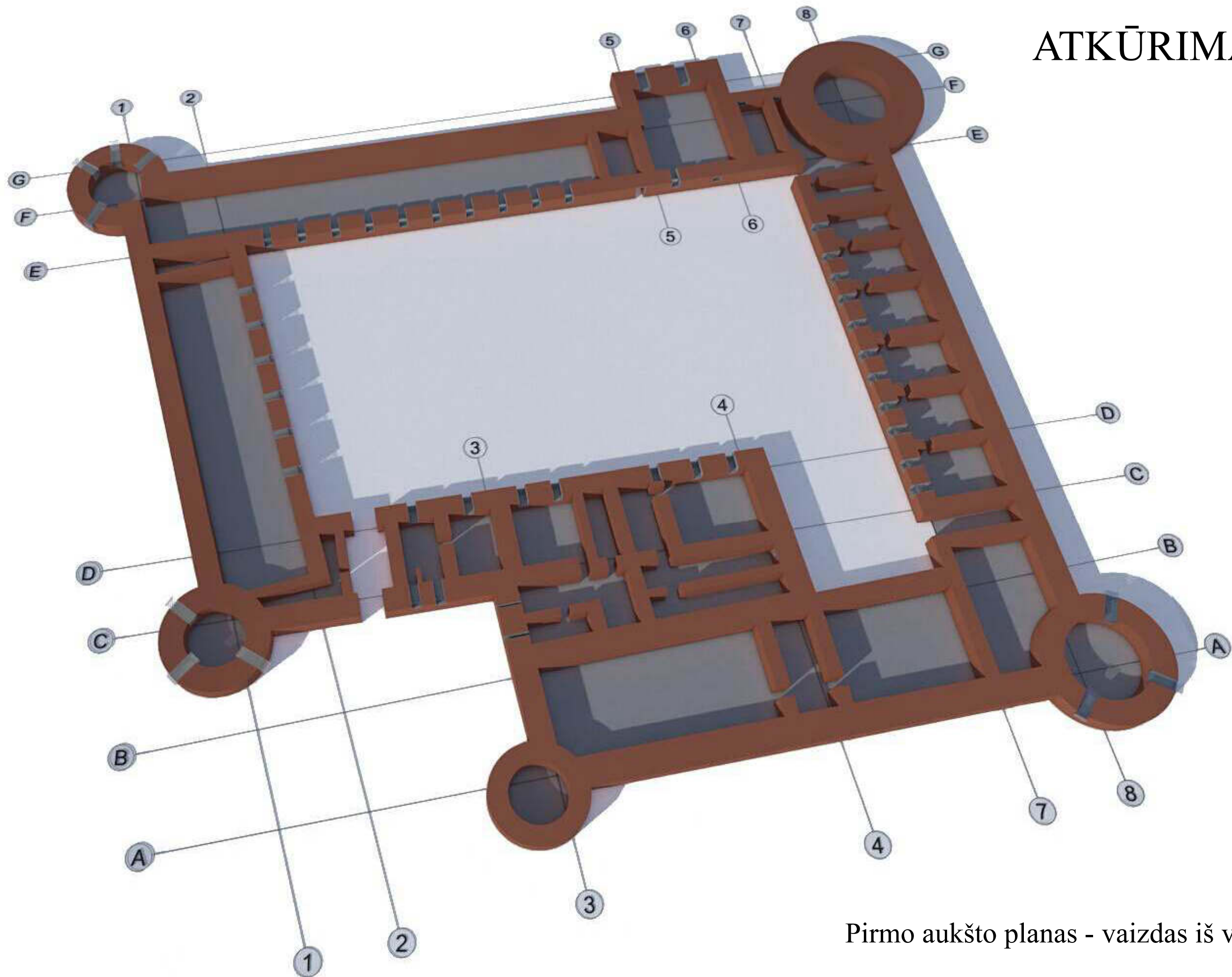
ATKŪRIMAS

Pirmo aukšto planas

Pirmo aukšto
bendras visų patalpų plotas - 2342,30 m²

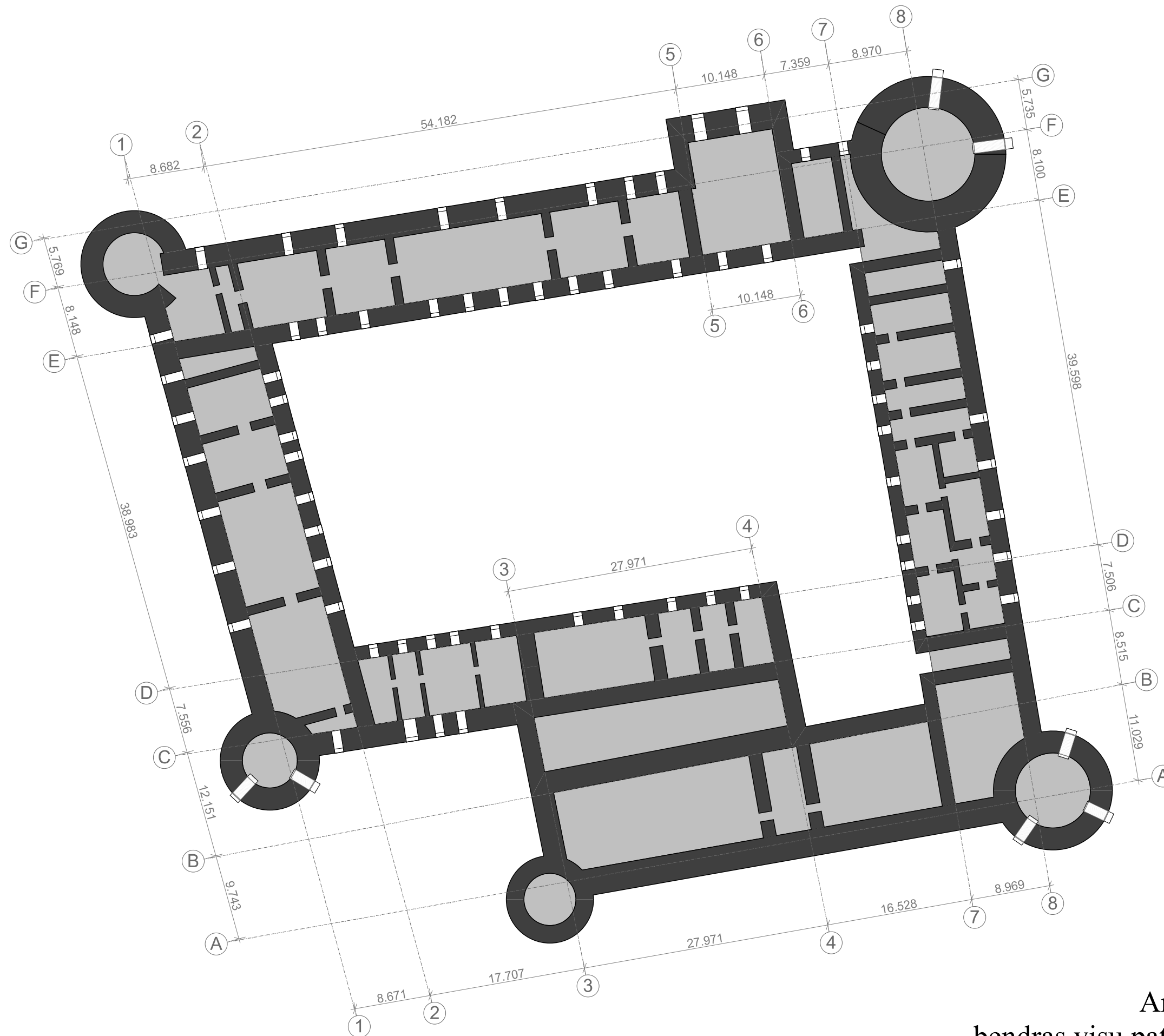
ATKŪRIMAS

Pirmo aukšto planas - vaizdas iš viršaus

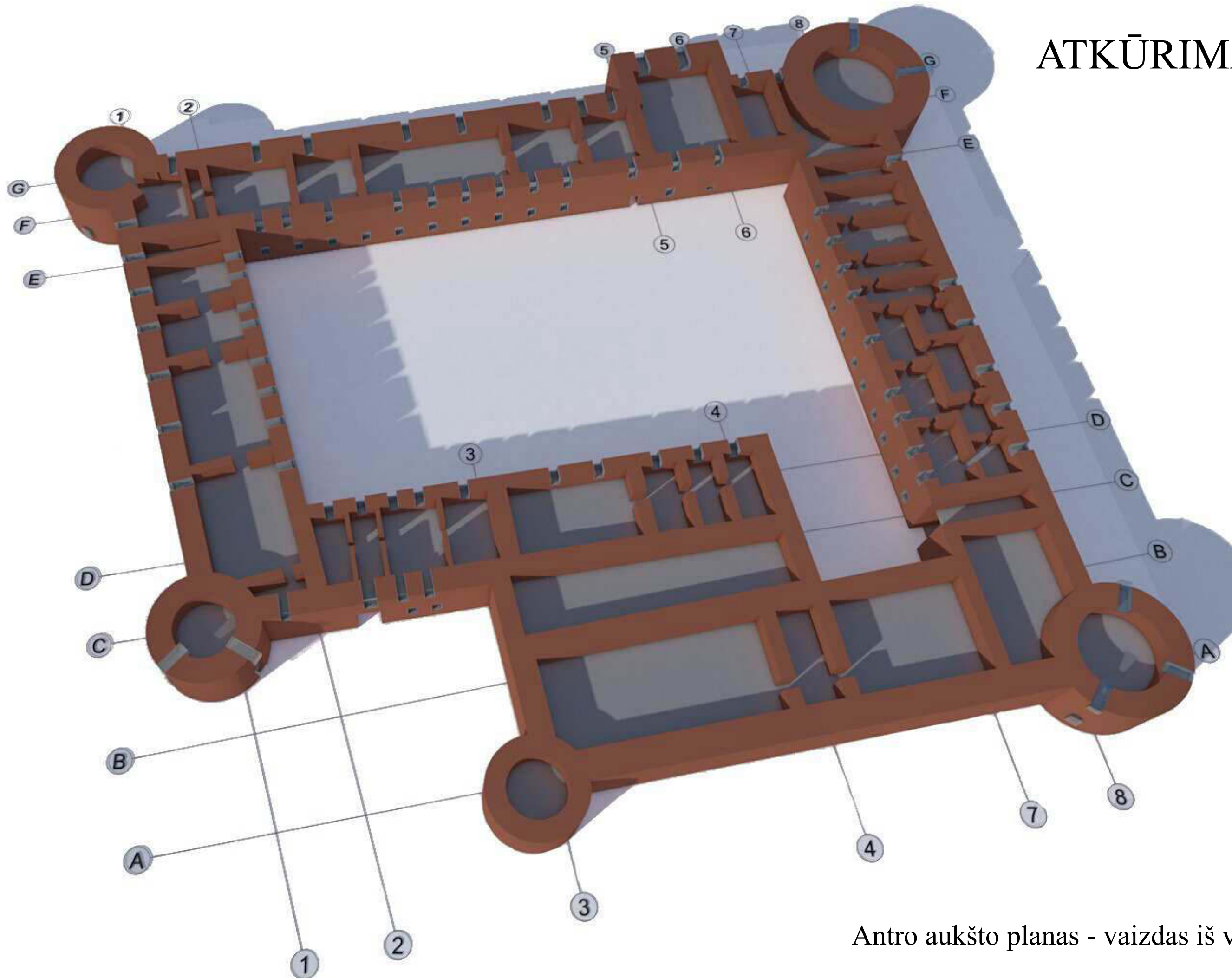
ATKŪRIMAS

Antro aukšto planas

Antro aukšto
bendras visų patalpų plotas - 2461,08 m²

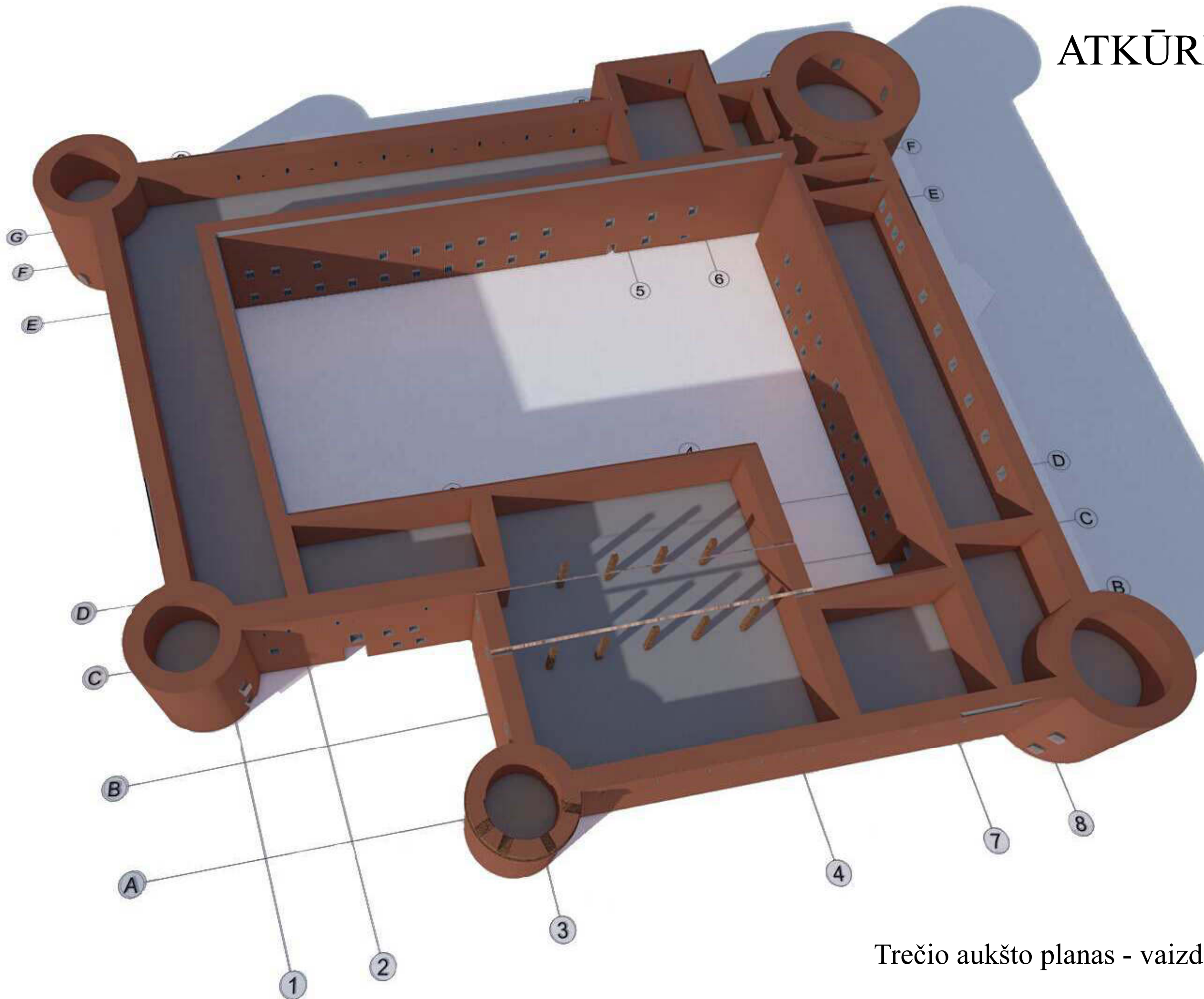
ATKŪRIMAS

Antro aukšto planas - vaizdas iš viršaus

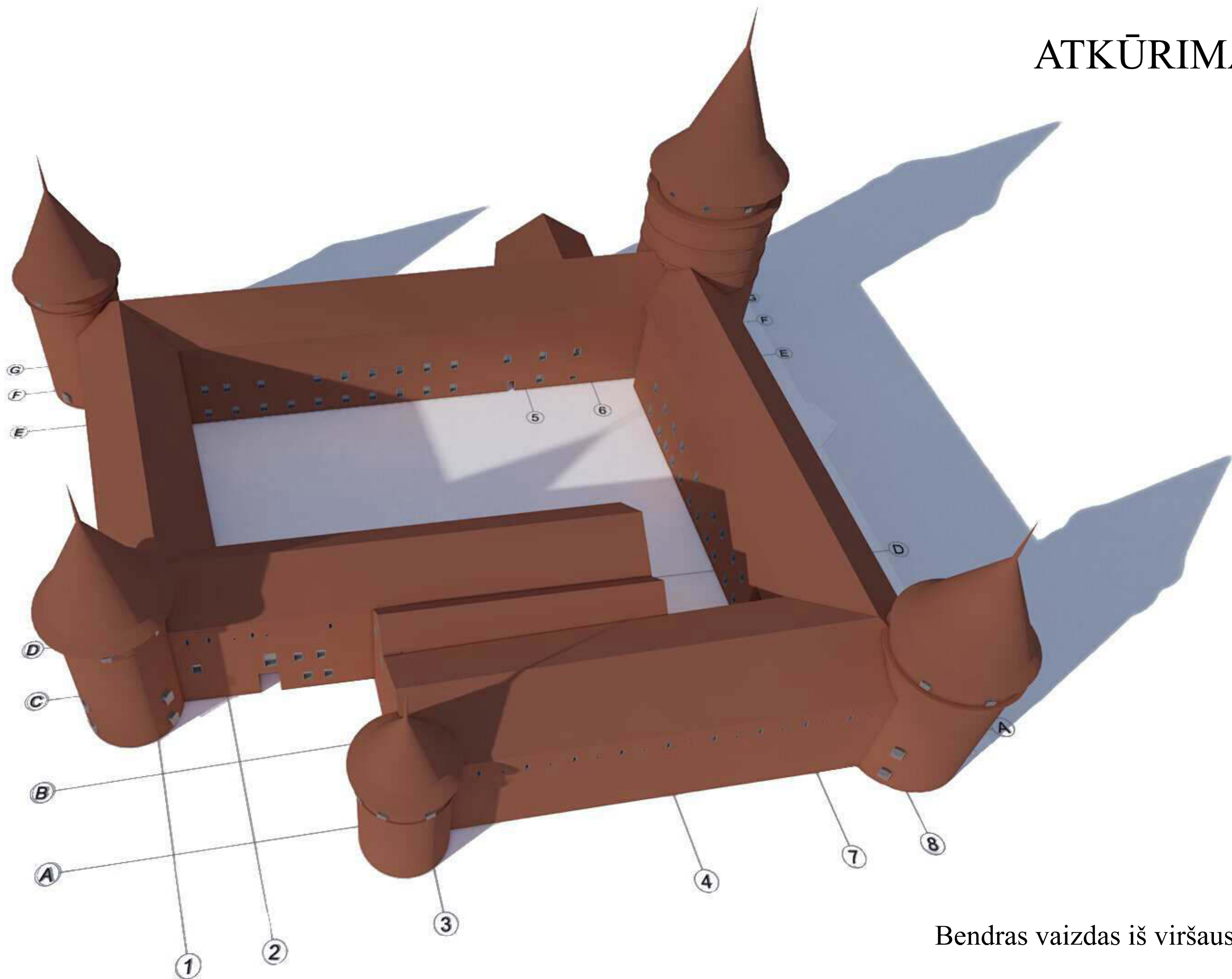

ATKŪRIMAS

Trečio aukšto planas - vaizdas iš viršaus

ATKŪRIMAS

Bendras vaizdas iš viršaus

PRITAIKYMAS

Pirmo aukšto planas

Funkcinės zonos:

VISUOMENINĖ ZONA:

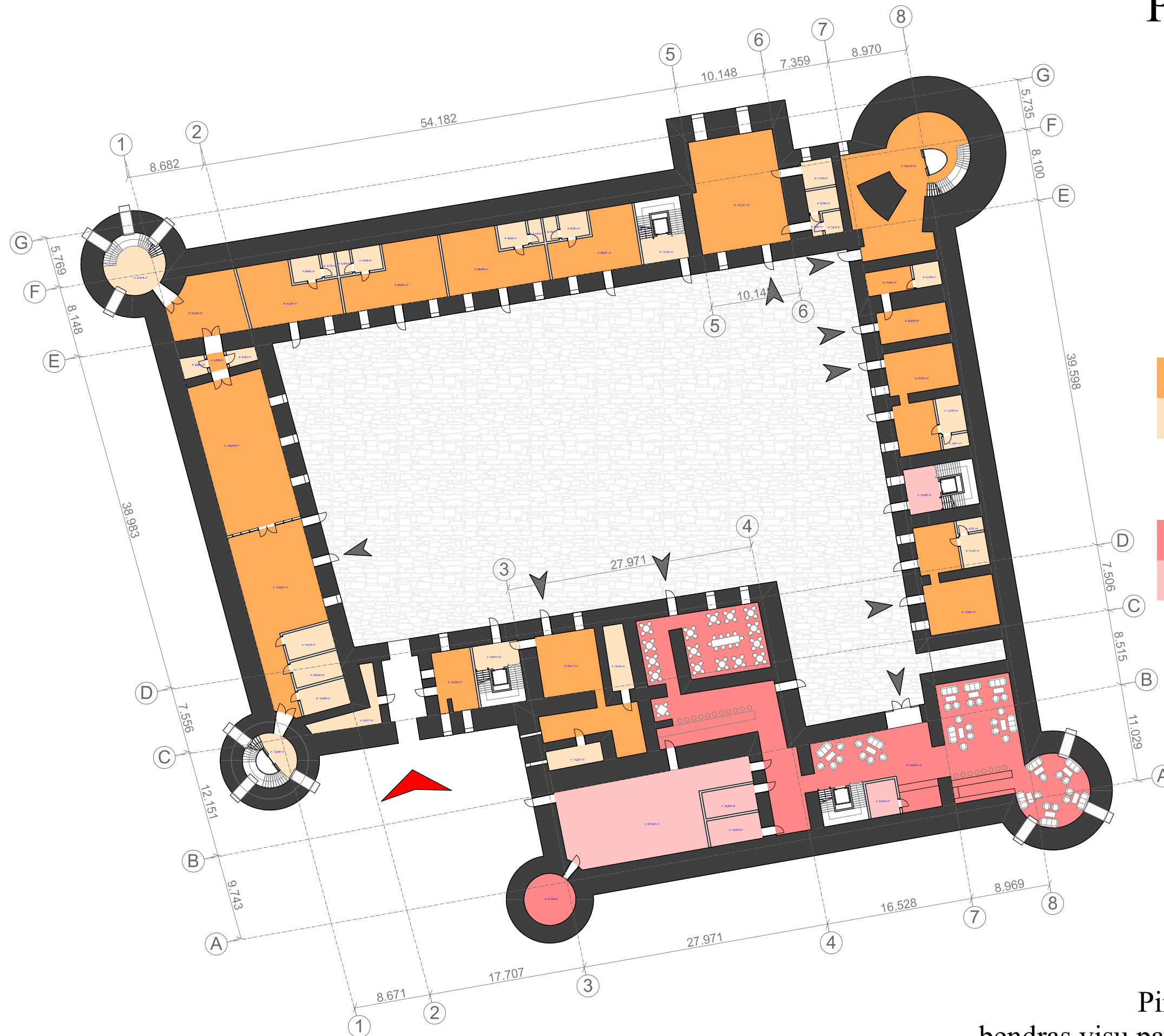
Pagrindinė zona - 1164,85 m²;

Pagalbinė zona - 305,58 m²;

KOMERCINĖ ZONA:

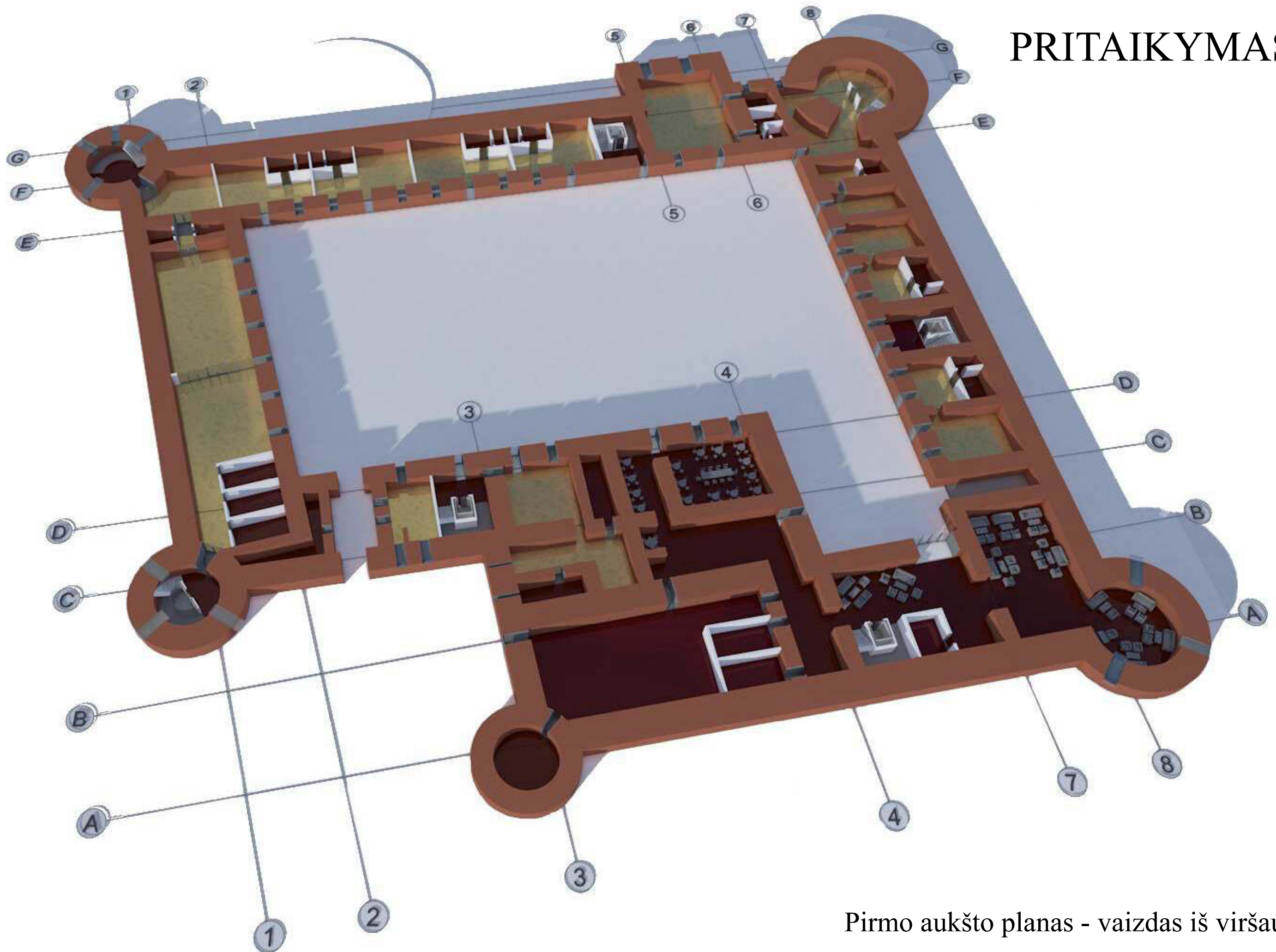
Pagrindinė zona - 519,35 m²;

Pagalbinė zona - 236,21 m²;

Pirmo aukšto
bendras visų patalpų plotas - 2225,99 m²

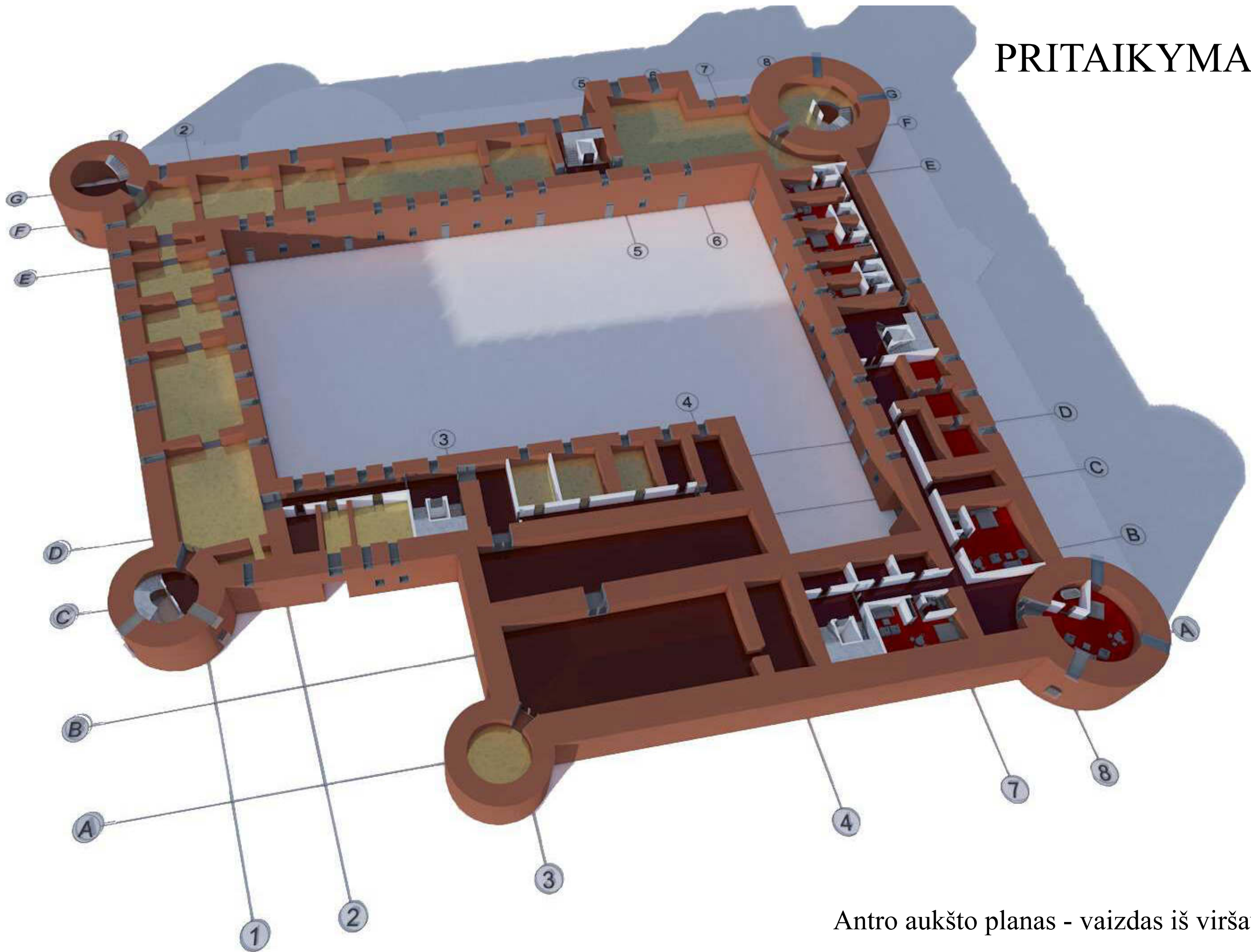
PRITAIKYMAS

Pirmo aukšto planas - vaizdas iš viršaus

PRITAIKYMAS

Antro aukšto planas - vaizdas iš viršaus

PRITAIKYMAS

Trečio aukšto planas

Funkcinės zonos:

VISUOMENINĖ ZONA:

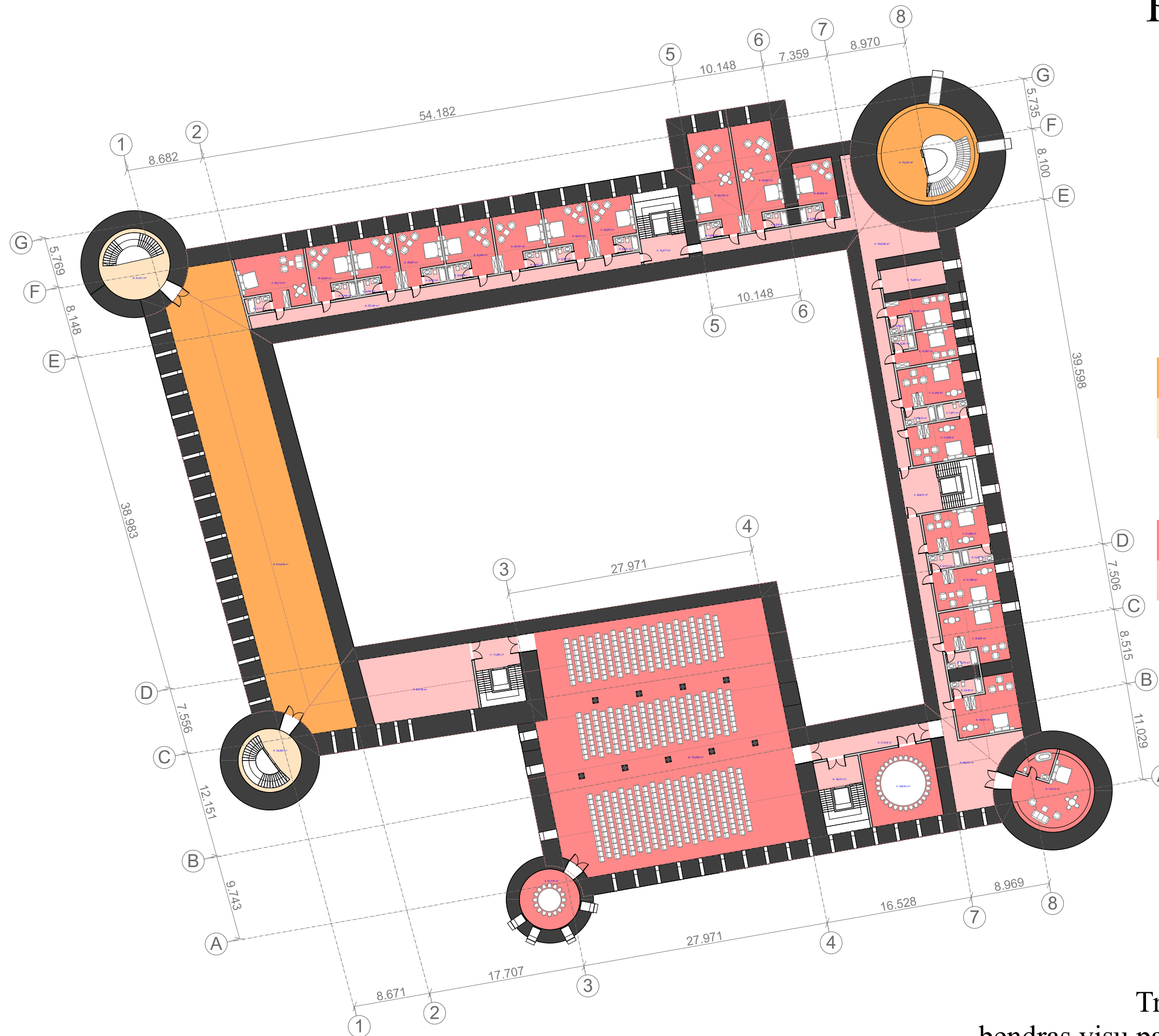
Pagrindinė zona - 531,78 m²;

Pagalbinė zona - 57,86 m²;

KOMERCINĖ ZONA:

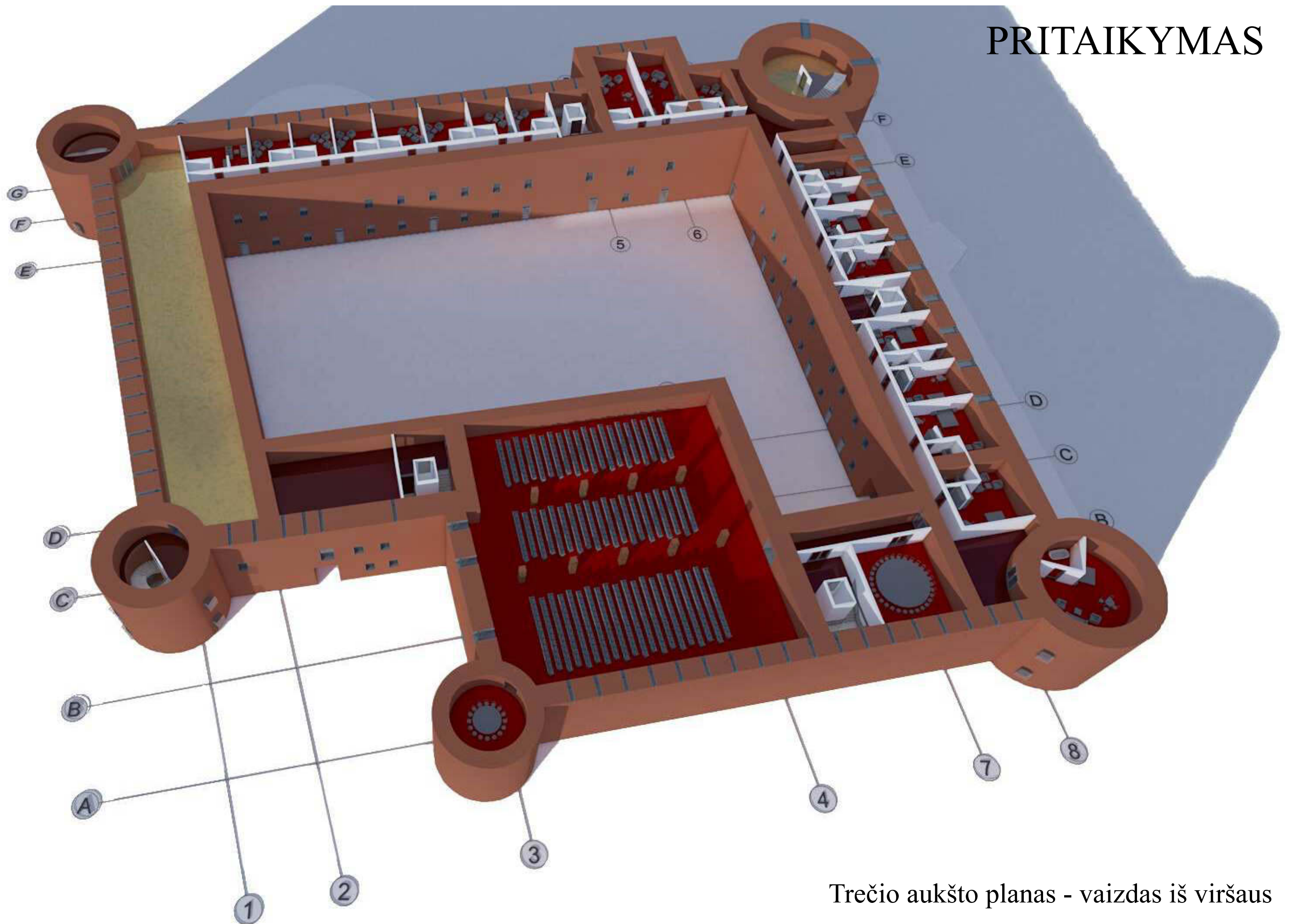
Pagrindinė zona - 1548,56 m²;

Pagalbinė zona - 561,08 m²;

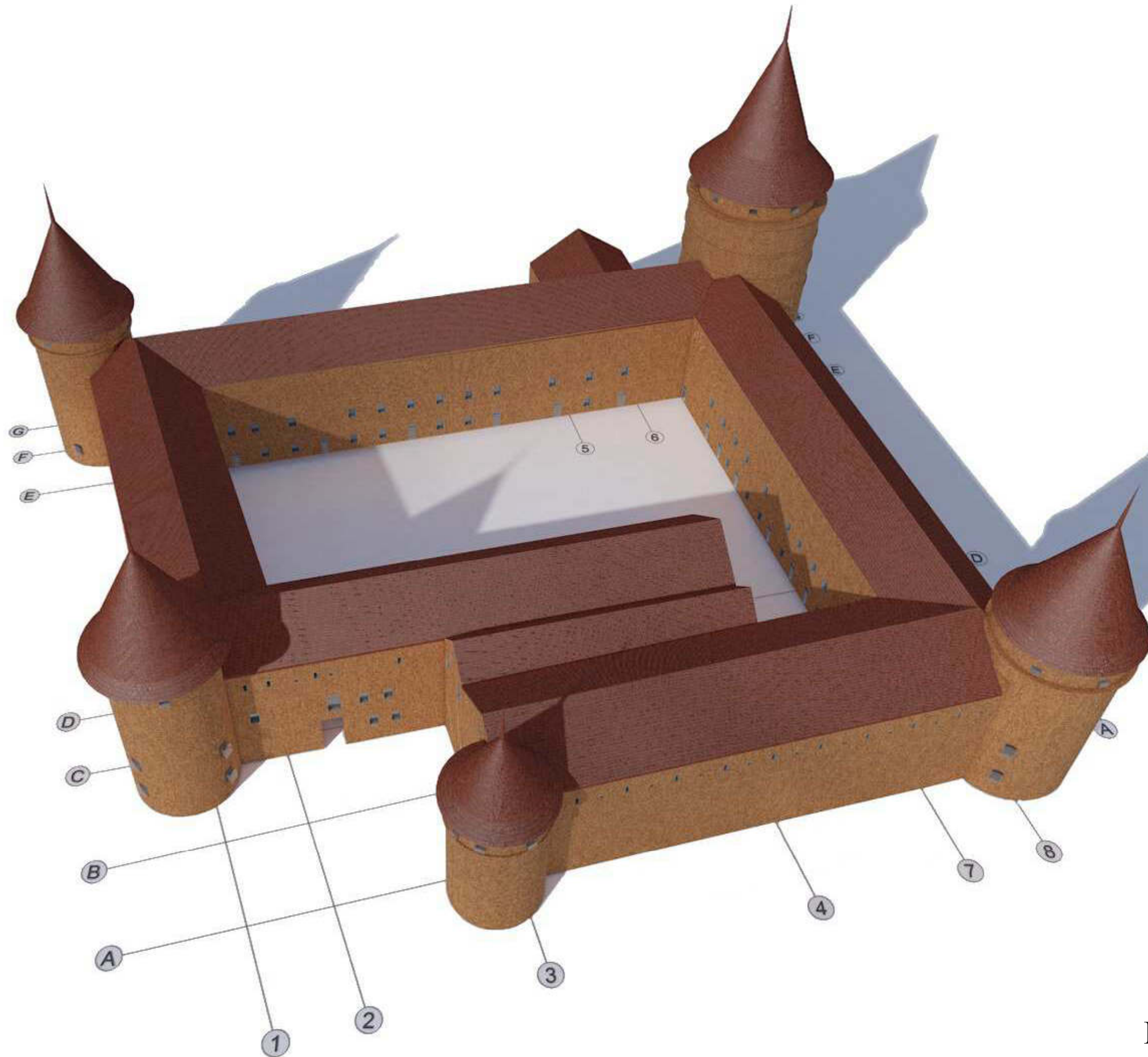
Trečio aukšto
bendras visų patalpų plotas - 2699,28 m²

PRITAIKYMAS

Trečio aukšto planas - vaizdas iš viršaus

PRITAIKYMAS

VISUOMENINIŲ PATALPŲ BENDRAS PLOTAS:

Pagrindinės funkcinės zonos
bendras plotas - 2832,41 m²;

Pagalbinės funkcinės zonos
bendras plotas - 981,13 m²;

Viso - 3813,54 m².

KOMERCINIŲ PATALPŲ BENDRAS PLOTAS:

Pagrindinės funkcinės zonos
bendras plotas - 2343,39 m²;

Pagalbinės funkcinės zonos
bendras plotas - 1089,47 m²;

Viso - 3432,86 m².

BENDRAS PLOTAS
7246,40 m²

Bendras vaizdas iš viršaus